

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštno vred in v Mariboru s poštno vred na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročniki na Nemčijo 5 K, na druge tvenavotrijebe dežele 3 K. Kdaj hodi sam panj, plača na leto samo 2 K. Naročniki se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpre. — Delavnici „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročila. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta št. 5, sprejema naročila, listovate in reklamacije. — Za listovate se plačuje od enotnega petitvina za enkrat 15 vin, za dvakrat 30 vin, za tretjič 45 vin. Za večkratne oglase primeren papir. Listovate se sprejemajo do kroga jutraj. — Neopre reklamacije se pošiljajo prosa.

Liberalni učitelji in krščanski nauk.

Splošno je že znano, da imajo liberalne stranke v svojem načrtu ločitev cerkve od države, svobodno, to je brezversko šolo, da hočejo ločitev šole od cerkve, krščanski nauk in kateheta iz šole. Znano je pa tudi, da je naše učiteljstvo po večini liberalno, da pripada torej tudi brez malih izjem k liberalnim strankam in da je njih glavna opora. Znano je, da je ogromna večina učiteljstva napredna, to je liberalna, pravi njih lastno politično glasilo „Učiteljski Tovariš“ (1. nov., št. 44.). Ni nobene moči več, da bi zastavila napredno misel, ki se z elementarno silo širi med učiteljstvom („Uč. Tov. 30. avg., št. 35.). Radujem se, ker se širi napredna, svobodna misel (to je protiverska), je pisal nadučitelj Korbar v „Slov. Narodu“ (10. avg., št. 184.).

Na shodu liberalnih dijakov v Celju dne 6.—8. septembra, kjer je bilo udeleženo tudi učiteljstvo, in se je sprejela resolucija za ločitev cerkve od šole, je znani liberalni učitelj Kveder iz Št. Jurija ob juž. žel. po govoru o ločitvi šole od cerkve izjavil, da ga veseli krepko sodelovanje dijaštva in učiteljstva v tem tako perečem šolskem vprašanju. In dr. Kukovec je tedaj izjavil, da se bo Narodna stranka odločno bojevala proti vsem tistim poskusom Kmečke zveze, ki hočejo nadomestiti obstoječi šolski (za kateheta in krščanski nauk sicer zelo neugodni) zakon z reakcionarno (versko) šolsko postavo („Slovenski Narod“ 11. sept., št. 210.). In izmed vseh stanov je učiteljstvo najbolj zastopano in uslužbeno tudi v naši liberalni stranki.

Kako resno deluje liberalno učiteljstvo na to, da bi izginili krščanski nauk in kateheta iz šole, izpričuje članek v „Slov. Nar.“ z dne 29. oktobra, št. 251., ponatisnjen v „Uč. Tov.“, 1. novemb., št. 44., vsekakor iz peresa učitelja, naslovljen „Boj učiteljstva“: 1. Ako je ljudska šola državna last, naj jo opravljajo lajki (neduhovniki), ne pa duhovniki (tudi ne kot kateheti?). Tako je pri pošti, pri železnici itd., tako mora biti tudi pri šoli.

Za naše šolstvo zahtevamo avtonomijo, da si ga uredimo (! kar sami!) tako, kot je za napredek in prosveto našega naroda potrebno („Uč. Tov. 6. sept., št. 36.), to je po svoji liberalni pameti, ker druge tako nimajo. Gospodar v šoli mora biti šol-

ski voditelj in nihče drugi (tudi stariši otrok ne!?) („Uč. Tov.“ 25. okt., št. 43.).

2. Ko so v prejšnjih časih učili duhovniki krščanski nauk, so ga učili javno v cerkvah, kakor ga še sedaj med beneškimi Slovenci (in po vsem Italijanskem in Francoskem, kjer so iz šole pregnani!). Ko so pa ustanavljali šole po deželi, so pa duhovniki zapuščali cerkev in šli v šolo učiti krščanski nauk. (Saj so jih sami ustanovili!) To pa je zlo. (Po katerem pravilu vzgojeslovja neki!? Ali je šola le za manj važne predmete, najvažnejši, krščanski nauk, pa se ven poberi?!). Dva petelina na dvorišču! (Duhovita primera! Že vedo, komu so podobni.) Kaj storiti? Duhovniki nazaj v cerkve, zlasti na deželi! (Kristjani, ali slišite?) Imajo čas, (kdaj pa, če so otroci cele dneve v šoli!?) in cerkve so lepe. Tam naj uče krščanski nauk. Svetni predmeti pa naj se uče v šoli brez duhovniškega vmešavanja. Dokler pa se tega ne izvede z vso odločnostjo, ne bo miru!

Torej neprestano rovanje zoper krščanski nauk in kateheta! Pa še boste vedno trdili, da niste proti veri, da ste dobri kristjani! Predrznosti ste dovolj. Ali boste zopet trdili, da duhovnik kali mir, ko se poteguje za pravice katoliških otrok?

Ta članek pove dovolj jasno namene in cilje liberalnih učiteljev in njih pristašev, zaveznikov v Narodni stranki.

Kako pa že delajo? Smešijo in napadajo in blatijo šolske sestre po šolah Ciril-Metodove družbe, in jih že skušajo iziniti, učitelje in učiteljice iz Kranjskega in Gorice, ki so se zbrali v Slomškovi zvezi pod krščanskim praporom, smešijo, preganjajo, imenujejo jih izdajavce, krivoprisežnike. Moramo vsa slomškarska individua (bitja) družabno bojkotirati brez pardona. Tiste učiteljice, ki so v tej zarotniški (!) družbi, je treba prezirati, da se jim pokaže, da zaničujemo nazadnjaške cerkvene miši. Slomškariji so duševni analfabetje (nevedneži), ki so za izobraženo družbo zavržljivi. Ko dobimo v prikliki imenik teh ljudi, ga priobčimo, da bodo izobraženci poznali te duševne reveže („Slov. Narod“ 12. sept., št. 211.).

To je že zbesnela strahovlada! Torej niti tega ne dopuste učitelju, da bi bil krščanski! To je že skrajna ne samo brezverska, ampak protiverska surovost in zbesnelost! Potem pa še govore o svobodnem prepričanju, ko drugih svobodno, krščansko

prepričanje zatirajo s podlo silo! Protiverska zagrizenost, kakor na Francoskem! Pa še trdijo in še bodo trdili, da so pošteni kristjani!

Pa če se kristjan, navrh še učitelj, norčuje iz blagoslova („Uč. Tov.“ 1. nov., št. 44.), če se zgraža nad tem, če škof določi, da je za vso šolsko mladino ob nedeljah in praznikih maša obvezna („Uč. Tov.“ 27. sept., št. 39.), če more v svoji neumnosti trditi, da je krščanski križ ostanek kolesa, znamenja paganskega solnčnega boga („Uč. Tov.“ 8. nov., št. 45.), če ne moli, pa ne hodi k službi božji ter leta in leta ne prejme sv. zakramentov, tako človeče bo vsak šolarček imel za brezverca. Liberalni učitelji, v verskih rečeh nimate nikakih ekstra pravic in ekstra postav!

Ti pa, katoliško ljudstvo, ali boš dopustilo, da bi liberalni učitelji metali vaše katehete iz šole, da bi jemali vašim otrokom krščanski nauk in jih pehali v brezverstvo, kakor se zgodi na Francoskem. Ljudstvo katoliško, ali ne boš govorilo s temi predrzneži odločne besede in začelo — pometati?

Proti veri in duhovnikom.

Dr. Kukovec, vodja liberalne stranke, vedno trdi, da ni proti veri in duhovnikom. To je trdil tudi dne 3. novembra t. l. na shodu Narodne stranke. Toda v istem govoru je izjavil: „Politični razvoj pa je danes tako daleč, da so se duhovi ločili, svetovno-nazorni boj je dokončan.“

V našem slučaju je le krščanski svetovni nazor in nekrščanski svetovni nazor. In glede tega pravi dr. Kukovec, da so se duhovi že ločili v krščanski in nekrščanski svetovni nazor. Dr. Kukovec in njegova stranka ima vsekako nekrščanski svetovni nazor in mora biti proti veri in duhovnikom.

Drugače so Narodni strankarji le hinavci in klaverni naprednjaki, pač nazadnjaki s primerom na naprednjaštvo prostomislecev v Pragi, ki jih liberalci tako hvalisajo. Tam so pa klicali prostomisleci: Dol z vsako vero, ven s kateheti iz šol! Liberalna stranka na Kranjskem tudi zahteva vere prosto šolo in razporoko. Dr. Kukovec še nikdar ni obsodil teh naprednjakov, saj hoče njegova stranka biti napredna, ker pravi: Vse napredno misleče ob-

Podlistek.

Na Miklavževo.

Parna piščalka s svojim zategnjenim piskanjem je naznanila delavcem opoldanski odmor. Vse je hitelo preko tvorniškega dvorišča, da se okrepča. Delavec Jenkota ustavi deček:

Vratar je naročil, da pridite k njemu, ima za vas zabojček.

Za me, čudi se ogovorjeni, najbrž bode to pomota.

Za vas, za vas, trdi deček. Naročeval mi je: reci delavcu Jenkotu iz petega oddelka, in tam ste vendar vi.

Z nezaupnim smehljajem je potrkal Jenko na vratarjeva vrata.

Le vstopite, le, pozdravlja vratar, tu je nekaj za vas. Sv. Miklavž se vas je spomnil že dopoldne, in hodil bo še le zvečer. Tudi pismo je tu.

Jenko, od pričakovanja razburjen, seže po pismu in nenadno vzklikne:

Od njega je — od Rudolfa — po tolikih letih.

Vratar, opazujoč njegovo kretanje, de:

Ali vas je iznenadilo, kaj ne? Mene tudi. Še verjeti nisem hotel, ko je pismo prinesel zabojček z igračami. Poglejte, da tu tako stoji. Nekdo se je spomnil otrok revnega strojevodje in jim pošilja Miklavža.

Od brata z Dunaja je, pojasni Jenko.

Gotovo se mu bolje godi nego vam, da more dajati taka darila. Pa kaj vam je, da se ves tresete, ali vas je pismo tako ganilo?

Nate, sami berite; sesti moram, noge se mi tresejo.

Vratar nastavi očala in bere:

Ljubi brat!

Gotovo se boš čudil, da se čez toliko let oglasim. Ako se spominjaš moje nemirne, mlade krvi, verjel boš, da sem v teku let, kar sem šel od doma, prehodil lep kos sveta. Povsod se mi je godilo dokaj dobro, le nekaj me je bolelo, da sem s svojim odhodom vžalil stariše, in jih ne morem več prositi za odpustanje.

Pred petimi leti sem prišel na Dunaj, in dobivši dobro službo, sem se oženil. Moja žena je iz precej premožne hiše, in dasi Nemka, je zelo dobra in darežljiva.

Ona me je spomnila starišev in doma, da naj skušam popraviti, kar sem s svojo lahkomišljeno-stjo zagrešil. Na moje vprašanje v rojstni vasi dobim odgovor, da je hišo požar vpepelil, oče in mati da sta umrla in ti, da si šel po svetu in nikdo ne ve kam.

Često sem mislil, kako ti gre, kje si, a zaman — dokler ni pomagal žalosten dogodek. Imela sva dva otroka, dečka in deklico, oba nama je vzela vrtica. Ko ju nesejo iz hiše, slišim za seboj glas deklice, ki je v hiši služila: Škoda lepih otrok. Vselej, kadar sem ju videla, sem se spomnila stare matere, ki pestuje ravno take otroke nekega vdovca. Piše se Jenko.

Po pogrebu vprašam dekleta in zvem, da je govorila o tebi in tvojih otrocih.

Da pošiljatev o pravem času pride, pošljem jo v tovarno. Igrače so namenjene mojim otrokom, ali Bog je obrnil drugače. Razdeli jih, kakor hočeš. Stotak, ki ga najdeš na dnu zabojčka, je tvoj

Miklavž. Napiši mi veliko o sebi, pokojni ženi in otrocih, in kadarkoli ti bo kaj primanjkovalo, obrni se na me, svojega brata. Moja žena te srčno pozdravlja in te v poletju z družino pričakuje. Tako bo preje pozabila. Tebe in otroke v duhu objema in poljublja

Tvoj brat

Rudolf.

Vratar zganivši pismo je pokimal s svojo sivo glavo:

No, glejte, kadar je stiska najhujša, je pomoč božja najbližja. Zdaj boste živeli drugače.

* * *

Morda še nikdar ni Jenko tako hitel domov, kakor isti večer, nesoč bratovo darilo v rokah. V duhu je že gledal veselje otrok, mraza ni čutil skozi tanko suknjico.

Ženina bolezen je vzela privarčevane novce, kar ni bilo neizogibno potrebno je poprodal in še dolgeve napravil. In še ni bilo pomoči. Pol leta je že, odkar je umrla in tedenska poplačila, vestno odrajavana, še niso poravnana.

Ali zdaj bo drugače. Plačal bo, boljše stanovanje si bo najel. Otroci ne bodo zmrzovali v cunjah, toplo jih bo oblekel. Poiskal bo pošteno ženo, da mu bo gospodinjstvo vodila.

Ti načrti so mu pot prikrajšali tako, da je bil naenkrat doma.

Sosedova stara mati je varovala njegove štiri otroke. Pridni so bili, ubogljivi, mirni. Morda je vplivala na nje dolga bolezen materina, morda je to ona izprosila pri Bogu v nebesih.

Domov prišedši, je skril Jenko svoj zabojček v temni kuhinji in stopil kotrokom in potem vsakega poljubil.

Štinstvo je v naši organizaciji. V Celju se je dr. Fermevc v imenu odvetniških kandidatov tudi izjavil za razporoko. Pri vsem tem pa še dr. Kukovec pravi, da ni proti veri in duhovnikom.

Kako dr. Kukovec ni proti veri in duhovnikom, se razvidi tudi iz članka v „Narod. Listu“: „Stališče nasproti družbi sv. Mohorja.“ Urednik Spindler udriha po družbi sv. Mohorja, ker zasleduje cerkvene in le v majhni meri narodne svrhe. Vrskih ali cerkvenih svrh torej Kukovecova stranka ne mara. Če bi tudi res bilo, da bi delala družba sv. Mohorja bolj v cerkvene svrhe, kje pa so te svrhe škodovala slovenski narodnosti? Le krepka vernost ohrani slovenski narod. Vzemite mu vero, in uničili ste slovenski narod!

Isti članek govori o izdajstvu slovenskega duhovništva neizvzemši koroškega. Slovensko duhovništvo je oni činitelj, ki je ohranil slovensko narodnost, in zdaj se govori o izdajstvu! Naj koroško duhovništvo v resnici izda svojo narodnost in pusti narodno delo med ljudstvom, v par letih ni več Slovencev na Koroškem.

In dr. Kukovec ni proti duhovnikom! V istem članku se pa govori o duhovnikih kot o črnih izdajalskih čelih, o klerikalni ničvrednosti, o klerikalni trmi, o trmastih in izdajalskih duhovnikih, ki phajo slovensko deco v nemška žrela, o duhovniški trmi. Vse te psovke samo v treh stavkih!

G. dr. Kukovec, vi niste proti veri in duhovnikom? To lahko govorite pred svojimi tovariši, naprednjaki; neodvisni ljudje vas bodo kmalu spoznali, kakor tudi vaši somišljeniki vedo, zakaj se delate tako pobožnega. Nastopite javno proti veri, in vaša stranka se razplini!

Državni zbor.

Razprava o podraženju živil se je raztegnila bolj, kakor je bilo pričakovati. Tudi zadnji petek se ni končala, ampak se je še v torek dne 26. t. m. nadaljevala. Nasproti so si zastopniki delavcev in zastopniki kmečkega prebivalstva, vsak del brani svoje stališče in večkrat pride med poslanci do bur-nih prizorov. Omenili smo že, da je stališče Slovenskega kluba označil v izbornem govoru poslanec Demšar. Pozornost je vzbudil tudi govor češkega kmečkega poslanca Kotlarja, ki je dokazoval, da bi prekomorsko meso bilo nezdavno, zaradi razširjenja kuge nevarno in pa dražje. Draginje živil pač niso krivi kmetje, ampak prekupci.

V nagodbenem odseku je govoril zadnji petek član Slovenskega kluba koroški poslanec Grafenauer. Razpravljal je o varstvu za živino, nadalje pa je tudi stavil v imenu svojih štajerskih tovarišev dr. Benkoviča in dr. Korošca vprašanje, kaj je storila vlada pri ogrski in hrvaški vladi, da se zgradi nadaljevalna železnica iz Rogatica v mesto Krapina, ter zahteval, da stori pri hrvaški vladi vse korake, ki so potrebne za uravnavo Sotle. Naša deželna in državna uprava sta storili svojo dolžnost, in sedaj je odvisna uravnavo samo še od Hrvatov. Vlada je obljubila, da bo

Stara mama so nam pripovedovali, da deli danes sv. Miklavž pridnim otrokom darila, razlaga najstarejši Francek.

K nam bo težko prišel, ker so ulice preozko in umazane, kožušček bi si umazal in ne ve, katero okno je naše, pomaga mlajša Micika.

Oče ju poboža in de: Če boste pridni, pride tudi sem, mati mu bodo v nebesih povedali, kje da ste.

Ali vidiš, Micika, nadaljuje Francek samozvestno. Rekel sem, da mati ne bodo pozabili in drugi so verjeli, le ti nisi hotela.

Zakurili nam bodete danes, mati, pravi Jenko, da se bo svetnik malo pogrel, kadar nas obišče.

Toplo bomo imeli, toplo, se vesele otroci in Francek vpraša:

Ali ne boste zaspali, boste slišali, oče, kadar potrka na okno? Tudi ne pozabite, da je okno privezano, vrv morate odvezati, mati so rekli, da pride skozi okno.

Le brez skrbi bodi, vse storim, molite lepo za mater, za vse dobre ljudi, ki danes sv. Miklavža k revnim ljudem pošljejo.

Hud mrz je bil ponoči. Burja je nesla sneg in se upirala v slaba okna, da je včasih šipa zaropotala.

Jenkotu v topli sobi je ta godba dopadla. Srečen je zaspal, ko je bil pomislil, kako se bodo otroci drugega jutra darov veselili. A kmalu bi se bilo zgodilo nekaj drugega.

Pred polnočjo sapa poleže. V globoki nočni tišini se oglašijo odmerjeni koraki ponočne straže. Redarja sta bila.

Kaj, tu imajo okno na stečaj odprto; je-li jim tako gorško?

Pri Jenkotu je, opomni drugi, najbrže je veter odprl. Potrkam, da zapre, da mu njegov drobiž ne zmrzne.

Pristopivši bližje k oknu pri svetlobi bližnje ulične svetilke zapazi razporežene štiri male otroške nogavice.

storila svojo dolžnost in da ne bo več treba dolgo čakati na regulacijo Sotle.

Dr. Benkovič in tovariši so stavili vprašanje zaradi pomanjkanja stanovanj za urade v Brežicah ter zaradi osebnih razmer pri bražiskem glavarstvu.

Poljski minister Djedušicki je odstopil in na njegovo mesto je imenovan vitez Abrahamovič. Zatočasna nemška obstrukcija je bil Abrahamovič predsednik zbornice ter je s silo krotil nemirneže. Vsled tega so mu naredili socialdemokrati in nemški nacionalci v torek, ko ga je ministrski predsednik Bek predstavil zbornici, hrupen pozdrav. Posebno sta se odlikovala v kričanju vsenemca Malik in Iro ter poljski jud Diamand. Minister Abrahamovič pa je sedel mirno na svojem prostoru ter sprejemal čestitke svojih prijateljev. Dosedaj je bil Abrahamovič načelnik poljskega kluba in Slovenci smo našli v njem vedno dobrega prijatelja, ki je razumel in podpiral naše težnje.

Razne novice.

* **S šole.** V višje plačilne razrede so pomaknjene sledeče šole: Iz II. v I. plačilni razred: Marija Reka, Pernice, Sv. Duh na Ostrem vrhu, Sobota, Leiteršperg-Karčovina in Pobrežje; iz III. v II. plačilni razred ljudske šole: Brezno, Sv. Primož, Topolšica, Pameče, Zagorje, Trbonje, Marija Brezje, Sv. Jedert, Sv. Katarina, Podgorje, Hum, St. Jurij ob Pesnici, Svičina, Sv. Stefan, Ptujška gora, St. Jurij (rog. okraj), Velka, Dramlje, Cezanjevec, Zibika, Sromlje, Skale, Braslovce, Sv. Duh, Loče, Sv. Benedikt v Slov. gor., Križevci, Kapela, Fram, Hajdina, Središče, Rajhenburg in Črešnjevce. — Stolni vikar č. g. Ivan Markošek je imenovan za kateheta na deški meščanski šoli v Mariboru. — Dovoljenje za moštitev je dobila gđ. Marija Jeran, učiteljica v St. Juriju v Slov. gor., z g. Jurijem Zeleznik, učiteljem pri Sv. Venčesu.

* **Pomiloščenje za vojaške begunce.** Dne 2. decembra 1907. se začne 60. leto, odkar vlada cesar Franc Jožef našo Avstrijo. To obletnico je cesar začel obhajati s pomiloščenjem in sicer s pomiloščenjem vojaških begunccev. Posebno velike važnosti je to pomiloščenje za naše rojake v Ameriki, ki se niso iz hudobije, ampak prisiljeni po razmerah, odtegnili vojaški dolžnosti.

* **Napadi na poslanca Roškarja** so sedaj v „Domovini“ in „Narodnem Listu“ na dnevnem redu in sicer ga napadajo, da brani pri tem uskoka Ploja, ki je v političnih krogih izgubil skoraj ves ugled. Človeku se usiljuje vprašanje: Ali se ti napadi ne vrše z odobravanjem Plojevim? V „Domovini“ in „Narodnem Listu“ so dopisniki vedno za slogo med našimi in liberalnimi poslanci, toda to so le prazne besede, z dejanji pa delajo proti slogi, kakor kažejo zadnji napadi na naše poslance.

* **„Narodni List“ in laž.** „Nar. List“ piše, da je celjski kapucin pridigal na božji poti pri Laš-

Glej, ubogi otroci, taka revščina in vendar pričakujejo sv. Miklavža. No, čakajte, preden zbudim očeta, ker nimam svojih, podelim vam, da ne boste zastojali čakali, in z desnico seže pod plašč ter takoj za tem polaga v vse štiri nogavice po nekaj malega drobiža.

Ko je to izvršil, potrka na notranje okno, ki se je vsled pritiska samo odprlo.

Jenko, vstanite, zaprite okno.

Nič se ne oglasi iz teme in tišine. Redar porine glavo v sobico in takoj se umakne.

Hitro okolu, pokliči vratarja. Tu se je nekaj zgodilo. Nobenega ne slišim dihati, po smradu so najbrže vsi omamljeni s plini iz peči — če že niso mrtvi.

V enem hipu je bila vsa hiša pokonci. Poklicanemu zdravniku se je posrečilo, vse spraviti k zavesti.

Prvo vprašanje otrok je bilo: Kaj mi je Miklavž prinesel?

Vsi so ginjeni opazovali veselje malih otrok, ko so zagledali darove na mizi. In Jenko je povedal vsem, kako jih je dobil in se potem zahvalil za pomoč.

Malo je manjkalo. Da ni veter okna odprl, ne bila bi nič opazila, pripomni redar.

Ata, recite temu gospodu, da ni odprl veter okna, Francek je prerezal vrvico, da bi k nam sv. Miklavž mogel, ako bi vi zaspali, pove Micika. Ko ste bili z materjo v kuhinji, je šel Francek položiti naše nogavice na okno in je videl, da je še privezano, zato je vrvico s pipcem prerezal. In glejte, svetnik je prišel skozi okno ter še v nogavice denarja dal, kaže jih iznenadenemu očetu.

Pravzaprav morate tedaj sina zahvaliti, da ste se rešili, reče zdravnik, a v taki luknji s tako pečjo ne smete ostati.

Ne ostanem, gospod, ne! In Jenkov obraz se je zasvetil v zavesti srečnejše prihodnosti, kateri temelj je sv. Miklavž položil.

kem, naj stariši ne pošiljajo otrok v celjsko gimnazijo, ker so učitelji brezverci, in da je radi te pridige prišlo manj dijakov v celjsko slovensko gimnazijo. Kaka laž je to, se vidi iz tega, da se je šola na gimnaziji začela 16. septembra, celjski kapucin pa je pridigoval šele 29. septembra. Ali se gospodom okoli Narodne stranke vest oglašja o krivdi nazadovanja slovenske gimnazije v Celju?

* **Zgodovinsko društvo** za Spodnji Štajer je imelo svoj letošnji občni zbor na Ptuj v Narodnem domu. Dr. Turner kot predsednik imenovanega društva pozdravi došle zborovalce, omeni namen Zgod. društva, ki hoče zbuditi in širiti — preko vsega strankarstva — zanimanje in delovanje za zgodovino slovenskega Štajerja, ter da potem besedo že dobro znanemu govorniku tajniku g. dr. Kovačiču iz Maribora. V zelo obširni, a jako zanimivi razpravi nam je g. govornik naslikal temeljito, kakor zna le on, najstarejšo zgodovino mesta Ptuj z zgodovinskim ozadjem tedanjega časa sploh. V nekdanjem Petoviju gleda slavna doba sto in tisoč let na nas, je rekel med drugim govornik. O Slovencih iz najstarejše dobe tukaj ne najdemo pisanih spomenikov, pač pa so premnoge izkopine, ki se nahajajo tako bogato ravno v ptujski okolici, zgovorna priča davne prošlosti in nje življenja. Na te izkopine je treba obračati vso pozornost. Kopalo se je v ta namen posebno na Hajdinu in v Središču. Nemci so izvlekli že veliko množino zgodovinsko dragocenih spomenikov iz tal, mi Slovenci pa leno gledamo, kako tuji raziskujejo našo zemljo; tuji pišejo o nas zgodovino, nas opisujejo kot surove barbare, sužnje ali hlapce, brez domovine, brez zgodovine. In vendar, odkod smo se vzeli, da še nas zdaj ni konec? Torej imamo tudi Slovenci svojo zgodovino. Mi se moramo samo ganiti, tako je navdušeno bodril g. govornik, sami moramo začeti dvigati veliki zaklad izkopin na zgodovinskih tleh, mi si moramo pred vsem ustanoviti veliki narodni muzej. Za to veliko idejo dela Zgodovinsko društvo, ki je že doslej pri svojih tako skromnih močeh storilo velik korak naprej s svojim strokovno zgodovinskim časopisom in mnogimi drugimi publikacijami. Da se omogoči narodni muzej, je Zgodovinsko društvo izdalo lističe, to je „bloke“ po 10 v. Ako vsak zaveden Slovenec štiri leta zaporedoma odkupi vsako leto po 10 lističev, to je, plača 1 K, dobimo v kratkem lep narodni muzej, na katerega bomo štajerski Slovenci lahko ponosni. Koliko denarja potratimo večkrat celo tujcem na hasek. Če tedaj vsak žrtvuje na leto par vinarjev za te lističe, ne bo pač nikogar čevlji žulili. Kdor pa more, naj pristopi kot redni ud k Zgodovinskemu društvu; na leto plača 5 K, ali pa 100 K enkrat za vselej, pa dobi zato brezplačno „Časopis.“ Vneto nam je g. govornik prigovarjal, in to velja vsem štajerskim rodoljubom, da takoj začnemo zbirati za narodni muzej. Pol milijona slovenskih Štajercev bi lahko brez truda, recimo v štirih letih, spravilo skupaj 100.000 K. Kaj storijo v tem oziru drugi narodi, ki imajo v vseh mestih muzeje, Slovenci nimamo še ničesar! Začnimo že vendar enkrat! Zbirajmo stari denar in sploh vse, kar se najde v starih izkopinah. Bil je to izboren in zanimiv govor! Predsednik ptujске čitalnice g. Pollak je sestavil in na tem zboru objavil jako zanimivo razpravo o rimskih izkopinah, ki se najdejo v Ptuj in okolici, zlasti na Hajdinu. G. Pollak, ki je znan kot marljiv in izboren poznavalec izkopin, ima že celo vrsto takih reči vsakomur na ogled. G. dr. Pipuš poroča kot društveni blagajnik o denarnem stanju društva, ki ima sedaj nad 1600 K premoženja, ter priporoča nabavo brošuric, ki jih je Zgodovinsko društvo izdalo. K predavanju se je zbrala odlična družba ptujске inteligence, tudi več mariborskih gospodov je prihitelo na Ptuj. Državni poslanec Pišek je bil tudi tukaj. Pogrešali pa smo ptujске okolice; seveda je bil čas predavanja precej neugoden, zlasti za duhovnike. Zgodovinskemu društvu pa želimo: Le čvrsto naprej!

* **S. K. S. Z. v Ptuj.** Danes ima štajerska Krščansko-socialna zveza občni zbor v Ptuj. Zanimanje za shod je bilo veliko in za to je upati, da bo tudi udeležba velika. Sporoča se nam, da se shoda udeležita tudi državna poslanca dr. Benkovič in dr. Korošec.

* **Zaničevalci slovenskega jezika.** V zadnjem času je bilo večkrat slišati pritožbe, kako na Koroškem železniški uradniki in uradnice zaničujejo slovenski jezik. Na slovensko zahtevo popotnikom kratkoma nočejo dati voznega listeka in eden naših poslancev se je moral radi tega že pritožiti v državnem zboru. Ta koroška manira, kakor je videti, zelo ugaja nekaterim nemško mislečim železniškim uradnikom pri nas na Spodnjem Štajerskem, da bi jo kar posnemali. Pred nekoliko tedni pridem na neko postajo nedaleč od Poljčan. Pred blagajnico je bilo precej ljudi, kmečkih in gosposkih, slovensko in nemško govorečih. Vsi so zahtevali karto seveda v nemščini. Nach Marburg, nach Pettau, nach Vindisch-Fajstric se je glasilo zaporedoma. Ko pride vrsta name, rečem slovensko: „Na Dunaj.“ A slovenske besede so tako razdražile živce službujočemu uradniku, da je nemirno zamajal z vsem telesom ter je zno zabnel: A Tunaj, Tunaj! Wien hajst das, aber nit Tunaj! Tako torej! Sredi slovenskega Spodnj. Štajerja se doživi kaj takega! Toda kdo je temu kriv? Kdo redi nadutost takih uslužbencev? Ali ne Slovenci sami, se gonijo in lomijo vedno lažnjavo-

nemščino pa zopet nemščino? Ljudje božji slovenski, gosposki in kmečki! Govorite vendar slovensko, kadar kam pridete! Nehajte se že vendar enkrat voziti na Marburg, Cilli, Pettau, Vindiš-Fajstrie in tako naprej, pa se vozite rajši v Maribor, Celje, Ptuj, Slovensko Bistrico. Saj tisti „tajčšprehen“ že davno ni več nobel, dandanes spoštujemo le tistega Slovence, ki svoj slovenski jezik ceni in ljubi, pa ga tudi govori povsod, bodi to kakemu Nemcu ali nemščurku povolji ali ne. Kdor ima tako rahla ušesa, da ne prenesejo slovenske govorice, naj gre drugam, med svoje. Tistega hudega uradnika pa smo za sedaj priporočili državnemu poslancu. Sploh bomo mi Slovenci skrbeli, da se bo na slovenski zemlji od vseh spoštoval naš slovenski jezik, ki je najmanj toliko lep in vreden, kot jezik naših nasprotnikov.

Lepa prihodnost mladeničev. Čestokrat se dogaja, da marsikateri mladenič dovrši nekaj razredov srednjih šol, potem pa iz bodisi katerikoli vzrokov ostane doma, ter ne ve kaj pričeti. V naši deželi mlekarstvo jako lepo napreduje, ustanavlja se vedno več mlekar, a žalibog primanjkuje spretnih, umnih, dobrih mlekarjev. To pa je v veliko kvaro razvoja mlekarstva, ker mlekarke zadruge le tedaj dobro uspevajo, če imajo dobre, teoretično in praktično izvežbane mlekarske moči, ki so pridne, zanesljive, delavne, skrbne, razumne ter delujejo samostojno in znajo dobro pisati in računati. Prav mnogo slovenskih mlekar deluje slabo edinole radi slabih mlekarjev. V večjih mlekarnah so bili primorani nastavljeni tudi mlekarke voditeljice, ker ni bilo najti sposobnih mlekarjev-domačinov. V naši deželi je mnogo pridnih in zanesljivih mladeničev, ki bi prišli k dobremu kruhu, ako bi se posvetili mlekarstvu, kajti dober mlekar zasluži mesečno 80–100 K. Vrhutega pa bi se tak mladenič še po strani zaslužil pri posojilnicah in raznih zadrukah, katerih je mnogo po deželi. Stroški za izobrazbo mlekarja pa tudi niso posebno veliki. Mladenič, ki se hoče posvetiti mlekarstvu, se mora najprvo nekaj mesecev učiti v kaki večji, bolj urejeni mlekarni. Ko konča pouk v taki mlekarni, vstopi lahko v mlekarsko šolo na Vrhniki, ki se odpre dne 1. aprila 1908, in bode trajala 5 mesecev. Pouk na tej šoli bo brezplačen, nekateri učenci pa dobe še celo podporo za hrano. Dobro je, da je tak mladenič dovršil kako kmetijsko, meščansko ali nekaj razredov srednje šole, toda neobhodno potrebno to ni. Mladeniči, ki se hočejo posvetiti mlekarstvu, naj se zgledajo pri Mlekarski zvezi v Ljubljani, oziroma pri mlekarškem nadzorniku v Ljubljani, in sicer osebno ali pismeno, kjer dobe vsa potrebna pojasnila. Prosimo pa tudi mlekarke zadruge, naj nam sporoče, če je katera izmed njih voljna, sprejeti kakega učenca v pouk. Cenjene rodoljube pa prosimo, naj blagovole opozoriti sposobne mladeniče na ta razglas.

„Narodna stranka“ ne nastopi pri prihodnji deželnozborni volitvi? „Nar. List“ piše, kakor da bi bil dr. Dečkov mandat za „Narodno stranko“ že izgubljen, kakor da bi ne mislila niti postaviti protikandidata „S. Kmečki zvezi.“ Na te besede seveda ni nič dati. Te imajo namen, da bi se mi ne pripravljali na volitev. Mi opozarjamo zaupnike, naj gledajo zlasti na to, da nasprotniki ne izpuste naših volilcev iz volilnega imenika.

O čem naj pridignejo duhovniki po nasvetu „Domovine.“ Ta zahteva, da bi duhovnik novoporočencema nasvetoval izpred oltarja, v kaki gostilni naj obhajata gostijo. Taka „Domovina.“

Gospodinjstva šola v Celju. Zanimanje za ustanovitev te šole je splošno. Toda to še ni dovolj! Treba je tudi donoskov za njeno uresničenje! In tukaj bi si dovolili opozoriti na nemškutarje, ki snujejo enako šolo za nemškutarska dekleta, za izdajalke svojega naroda. Ne dajmo se vendar osramotiti od svojih nasprotnikov. Nabirajmo povsod donoskov za gospodinjstvo šolo v Celju! Donoski se pošiljajo na naslov: Katol. podporno društvo v Celju.

„Neodvisni kmetje“ — Narodna stranka se vam že smeji! Kako so se hvalili ovinkarji, da je Roblek itd. neodvisen kandidat. Mi smo vedno trdili, da sta Roblek in Ježovnik od „Narodne stranke“ odvisna. Posledica je pokazala, da smo imeli prav. Zdaj sta ta dva moža popolnoma v liberalnem taboru. In zdaj se tudi „Narodna stranka“ v „Nar. Listu“ hvali s to taktiko, s katero so vlovili precej volilcev v svoj tabor.

Slaba vest „Narodne stranke.“ Dr. Kukovec in njegovi so agitirali z vso silo za več nemščine v ljudskih šolah. Ta njih agitacija že dozoreva. Tu in tam se v resnici zahteva več nemščine in tu in tam se zidajo nove nemške šole. Zdaj pa pravi: Ljudje božji, kaj ste pa tako malo narodni, da zahtevate več nemščine (primeri v šmarnskem okraju)! Duhovnikom pa, ki podučujejo tudi veronauk na nemških šolah, očeta, da niso narodni, da hodijo v to šolo, morali bi se braniti poučevati v nemških šolah veronauk. „Narod. stranka“ dela tako kakor tat, ki je ukradel, potem pa beži za drugimi ljudmi ter kliče za njimi „Primate tate, primite ga!“

Mariborski okraj.

m Predavanje v Mariboru. V nedeljo dne 1. decembra bo prvo poljudno predavanje S. K. S. Z. v Mariboru v prostorih Katoliškega delavskega društva v Mariboru, Flöbergasse 4. Začetek bo ob 9. dopoldne. Predaval bo g. profesor dr. Medved.

m Nesreča. Na postaji Pragersko je dne 12. t. m. padel 47letni premikač Jožef Rudolf pod kolo

premikajočih vagonov. Kolesa so mu šla čez hrbet in je bil nesrečno pri priči mrtev. Rajni zapuščena žena s štirimi nepreskrbljenimi otroci.

m Sv. Lovrenc nad Mariborom. V nedeljo dne 24. t. m. ob 9. zjutraj je tukaj v župnišču umrla gđc. Jozefa Horvat, sestra tukajšnjega g. župnika Friderika Horvat, v 26. letu svoje starosti. Bila je v vsakem oziru pridna in vzorna mladenka-družbenica. Na njeno željo se je njeno truplo z vlakom prepeljalo v Moškajnce, odtod z vozom pred rojstno hišo v Cvetkovcih, odkoder se je v torek ob 11. uri predpoldne v velikem spredu sprejelo na šentlenarško pokopališče in položilo v obiteljski grob zraven svoje l. 1900. umrle matere in 1901. umrlega očeta. Jedna se njej je želja spolnila: V zemlji domači da truplo leži. Svetila ji večna luč!

m Slov. Bistrica. V ponedeljek dne 25. nov. je v Narodnem domu padel 21letni zidar Janez Hohnik iz Polskave iz precejšnje višine na obok ter je nezavesten obležal. Bajje je malo upanja, da bi okrevalec.

m Laporje. Dela pri povečanju župnijske cerkve se bližajo koncu. Dne 8. dec. bo slovesno blagoslovljenje glavnega oltarja in cerkve.

m St. Rupert v Slov. gor. Po opravih pridem tuptam v mesto, pa si nazaj grede nabašem, berila vsake vrste: slovenskega in nemškega, klerikalnega in liberalnega — pa iz vsakega kota kaj novega, le iz našega nič. Pa glejte, v zadnjem času zapazim, da se eden prav posebno zanima za naš ljubi St. Rupert in to svoje zanimanje izraža — seveda ne v „Slov. Gospodarju“, ampak izključno le v „Nar. Listu“ in v „Domovini.“ Tuhtal sem in tuhtal, kdo bi neki to bil — in našel sem ga tem lažje, ker se poteguje prav posebno za Selčko občino radi ceste. No, saj ima prav, to mu ni zameriti, da ima toliko sočutja do svojih soobčanov. Pa zakaj še le sedaj, ko je doma, prej pa se je bore malo brigal za svojo domovino — in domovina za njega — še veliko, veliko manj. (Ljudje ga niti niso poznali, tako se jih je ogibal.) Zdi se mi iz dvojnega vzroka. Prvi je bolj sebičen, pa za njega merodajen, ker blato mešati z čedno likanimi čevljički ni več vajen. Drug vzrok pa je njegovo politično naziranje, on je pristaš Narodne stranke in kot tak seveda ne more biti prijatelj poslancea Roškarja, vsled tega pa tudi zbadanje v njega in v Kmečko zvezo, ki bi naj bila kriva slabih cestnih razmer. Res je, da smo prepotrebni trde, zidane ceste (pa ne Ornigovih, kateremu se narodni (!) dopisnik hoče morda prikupiti) in tudi tem potom vsi odločno zahtevamo od okrajnega odbora najhitrejšo od pomoči, kajti tudi selška občina mora plačati svoje odstotke, pa da bi ceste oviral Roškar in Kmečka zveza, tega narodni dopisnik sam ne verjame, le jezen je, da pri g. poslancu ni mogel spečati narodnega koleka. Kajti prodaja tega je njegova stroka. V „Domovini“ je bil že večkrat in serrat vseučiliščnika, ki „želi vstopiti v primerno, neprenaporno službo. Ja, ja, mladi gospodje se bojijo prenapornega dela!

m Iz Slovenskih gor. Pred par dnevi sem pregledal koledar „Družbe sv. Cirila in Metoda“. Najbolj me je zanimal izkaz donoskov v l. 1906. Med drugim sem zasledil, da podružnica Sv. Lenart v Slov. gor. ni nabrala niti varinarja, ona pri Sv. Benediktu v Slov. gor. pa, pri kateri so prispevala skoraj izključno kmečka dekleta iz benediške, antonjevske in negovske župnije, znatno svoto 250 K. Vprašanje zdaj je, kdo je bolj naroden, ali naša kmečka dekleta, ali gg. Stupica in Gorišek pri Sv. Lenartu? — Drugo vprašanje pa je, ali bodo naša vrla dekleta tudi odšla s toliko požrtvovalnostjo prispevale za družbo, ki je začela v zadnjem času tako grdo strankarsko gonjo.

m Poljčane. V petek dne 22. nov. zvečer je povozil konjski vlak 24letnega Franca Meglic iz Loč. Pil je z drugimi delavci. Ko je šel čez železnico, je padel in v pijanosti zaspal. Vlak ga je popolnoma raztrgal. Kaj so si pač mislili pivski tovariši, ko je bilo treba zbirati raztresene in raztrgane ude še pred kratkim zdravega in veselega mladega moža? Videli so, kako alkohol osrečuje človeka!

m Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: Pahernih M., veleposestnik v Vuhredu, 20 K; Pahernik Franjo 20 K; Ivan Golnar, slikar v Sovjaku, nabral 4 K; Letonija Frančišek, kaplan, 3 K; neimenovana s Ptujke gore 1 K; pri blagoslavljanju spomenika sv. Janezu Nep. nabral Blaž Grabar 10 K 80 v; pri blagoslavljanju kapele v Branoslavcih nabral Zaherl, učitelj, 8 K 10 v; ob isti priložnosti nabral Markovič Frančišek iz Cezanjevca 6 K 46 v; Močnik Frančišek, kaplan, 4 K; Martin Kocuvan 10 K; Wolf I., župnik, 2 vreči krompirja; g. Zemljič, nadučiteljeva soproga, vrečo krompirja, vrečo korenja in vrečo repe; Alojzija Weingerl, veleposestnica v Jarenini, 50 glav zelja in vrečo krompirja; neimenovana s Ptujke gore vrečo krompirja in 2 vreči kostanjev. Stotero Bog plati!

m Slovensko društvo v Mariboru je imelo v nedeljo dne 24. nov. ob 10. uri predpoldne v Narodnem domu svoj občni zbor, kjer se je izvolil novi odbor. Predsednik je stolni dekan dr. Mlakar; podpredsednik deželni odbornik Fr. Robič; tajnik bogoslovni profesor dr. Hohnjek; blagajnik profesor dr. Verstovšek; odborniki: profesor dr. Kovačič, dr. Pipuš, Protner, župan v Grušovi, Fr. Thaler, župan v St. Ilju, A. Lobnik, posestnik v Orehovi vasi, pasar Karol Tratnik.

m „Bralno in pevsko društvo Maribor“ priredi 8. grudnia t. l. zvečer v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru običajen Miklavžev večer.

m „Slovenska čitalnica“ v Mariboru priredi družinski večer v soboto dne 30. listopada 1907 v mali dvorani Narodnega doma. Na vsporedu je petje in prosta zabava.

Ptujski okraj.

p Sv. Križ tik Slatine. Narodna stranka še vedno ruje proti dr. Korošcu zaradi podpore po toči. Mi pa lahko rečemo, da je bil dr. Korošec dvakrat pri nas ter zbral okoli sebe župane in prizadete, da jim je dajal navodila in sprejemal njihova poročila. Nemški poslanec Markhl, do katerega se je obrnila naša „Narodna stranka“, je stavil samo radi prve toče en predlog in tam še je izključil mnogo občin. Dr. Korošec pa je po vsaki toči vložil najni predlog ter stal z volilci in z oblastmi v redni dotiki. Dr. Ploj pa sploh niti predloga za rogački okraj ni vložil niti soppodpisal. Kar piše „Narodni List“, je torej zopet prosto izmišljeno.

p Ormož. Gospod Arnold Pernat, pravni praktikant pri ormoški sodnji, je bil 21. t. m. na graškem vseučilišču promoviran doktorjem prava.

p Ptujski okoličani, pozor! „Štajerc“ objavlja že v par številkah nek poziv župana Orniga, v katerem vabi slovenska kmečka dekleta na kuhinjski tečaj v Ptuj, da bi se priučile kuhanja, kakor je za kmečko gospodarstvo potrebno. To bi bilo gotovo dobro, a Ornigu je v resnici malo zato, kako na kmetih kuhajo; njemu se gre za čisto drugo stvar. Ko smo brali ta poziv, nam je na misel prišla tista bajka o zvitem lisjaku, ki je vabil neizkušene pute (kokoši) v svojo luknjo, da bi se tam priučile kokošjemu gospodinjstvu. Ko so zaslepljene revice res prišle, jim je lisjak zavlil vrat in jih veselo pohrustal! Isto velja o omenjenem Ornigovem pozivu. Ornig Slovencev nikdar ni ljubil in jih ne bo, ampak je njih največji sovražnik, kakor priča skoro vsako njegovo dejanje. Ornig dela dosledno na to, da bi Slovence vzel jezik, vzel zemljo, da bi jih politično pokopal. Hoče pa jako zvito stvar napraviti tako, da bi si morali Slovenci sami izkopati svoj grob, izdajalski „Štajerc“ pa igra pri tem žalostno ulogo kramarskega mešetarja! V ta namen je Ornig ustanovil veliko dekliško šolo na Ptuj, katero obiskuje več kot polovica Slovencev, katerim pa takoj in dosledno ponemčijo imena, dasiravno je to postavno strogo prepovedano, in se dekleta navajajo k temu, da začnejo zaničevati svoj materni jezik in se ga sramovati. V ta namen je ustanovil veliki „Studentenheim“, v katerem se vzgajajo mladeniči v strastne Nemce, ki iz dna duše sovražijo vse, kar je slovenskega. Iz tega namena hoče Ornig ustanoviti sirotišnico, da bi v njej ponemčil slovenske sirote, iz tega namena kliče sedaj tudi slovenska dekleta na kuhinjski tečaj na Ptuj. Kdor ima še količkaj čuta in ljubezni do sebe in svojih otrok, ne bo nikdar poslal svojih deklet v ta tečaj! To more storiti le človek, ki je, kakor nekateri ljudje, prodal in zatajil vsako prepričanje in piše samo za ljubi kruh vse, kar mu mogočni Ornig velevala, Slovenski stariši, pozor pred lisjakom!

p Ptuj. Dne 21. t. m. je v ptujski bolnišnici umrl ubog in zapuščen Martin Kaizer, oče znanega Kaizerja, ki je zapravljal ali poneveril velikansko premoženje, več kot 1 mil. gld., in potem popihal v daljno Ameriko. Ker mu je bil tudi oče porok z vsem svojim premoženjem, je vse zgubil. Kaizer st., ki je bil nenavadno delaven mož, je bil tudi med soustanovniki ptujске Čitalnice; njegov edini sin pa je bil strasten nemškutar. O, koliko ljudi, pa ne samo navadnih, se nam izgubi po mesih! To so potem janičarji! — Nedavno je prišel k dr. Metzlerju na Ptuj nek bolnik, da bi ga zdravnik preiskal. Med tem delom pa nekdo zdravnika hitro odpokliče. Ko se dr. Metzler čez nekaj časa vrne, je bil zginit bolnik — z njim pa tudi lepa in dragocena ura! —

p Za slogo. Dr. Jurtelov list „N. S. S.“ v zadnji številki zopet kaj korajžno napada poslance Slovenskega kluba. Tako se dela za slogo, a drugače se govori!

p Sv. Marjeta niže Ptuja. Vedno čitamo po časnikih o prirejanju političnih shodov. Pri nas pa žalibog ni duha ne sluha o kakem shodu, čeravno bi imeli mi našemu poslancu veliko nujnih predlogov izročiti. Drava nam jemlje naše šume, katere še so edina podpora našega kmetijstva. Našemu poslancu Ploju smo že večkrat poročali o tem. A on nas sedaj noče poznati, le ob času volitev se nam prikaže. Vsak človek, ki pride na lice mesta in vidi, kako škodo nam dela Drava, se čudi, kako je to, da se na nasprotni strani, kjer je posestvo graščakov, barona pl. Kúbeka in završkega graščaka Ulma, Drava vedno regulira, akoravno tam ne more napraviti nobene škode, ker je samo pečovje. Za nas poljske kmete pa država nima denarja, kakor da bi mi davka ne plačevali. Umestno bi bilo, ko bi pri nas S. K. Z. kak shod priredila, ter bi prišel kateri poslanec med nas, da bi mu mi razodeli svoje velike težnje.

p Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Ogenj hudo gospodari v naši župniji; nobeno leto ne mine brez večje ognjene nesreče. Preteklo nedeljo popoldne sta pogorela zopet dva posestnika v Župeči vasi: Jernej Furek in Jakob Predikaka. Komaj sta si nekoliko opomogla od lanske nesreče, ko sta

Ž njima vred pogorela še dva njuna soseda, in že ju zadene nov udarec in to na zimo! Nesrečo so zakrivali otroci, ki so v parni zakurili. Bog potolaži ponesrečeni družini, njunim sosedom pa nagni srca, da jima rade volje pristopijo na pomoč! — Bralno društvo je zavoljo te nezgode preložilo nameravani poučni shod na prihodnjo nedeljo dne 1. dec. 1907.

Ljutomerski okraj.

1 Mala Nedelja. Čuditi se pač moramo našemu dopisniku Domovine in Nar. Lista — pa ne morda radi njegove bistroumnosti, ampak ravno nasprotno — radi njegove prismojenosti, ker tako dolgo ne sprevidi kako neskončno prezira g. Postrak, župan moravski, njegovo blebetanje. O ti ljuba zavist, kako vendar nekoga mučiš! G. Postrak, saj veste kaj naredi mesec, ako laja po noči psiček nanj! Isto storite tudi Vi; svojo pot mirno naprej, kužeke pa pustite naj lajajo!

1 Ljutomer. Ker naši liberalci s svojimi zmešanimi nazori in s svojim „ljudomilim“ delovanjem v Ljutomerskem okraju ne najdejo nobenih pristašev, iskati so začeli zveze v gornjeradgonskem okraju. Upamo pa, da zavedni možje našega sosednega okraja Ljutomerskim liberalcem ne bodo šli na limanice.

1 Ljutomer. Preteklo soboto je imelo pevsko društvo svoj občni zbor. Društva so se hoteli polastiti liberalci. Pa grozdje je bilo še prekislilo. Da bi vendar pokazali svojo moč, so po svojem manevru s pravili zabranili izvolitev novega odbora. Ob tej priliki smo spoznali pevci-mladenci, ki žrtvujemo toliko časa za narodno delo, kako nas ljubi svobodomiselnega gospoda, kako nas spoštujejo privrženci lažnjivega „Narodnega Lista“ in „Domovine.“ Dobro, da ste nam pokazali svojo ljubezen! Seveda, če te lovadimo, če nastopamo, tedaj se nam laskate, tedaj nas hvalite, vcepljate nam misel svobodno. Pa gorje mu, ki bi hotel dati duška svojim srčnim čutilom, ki bi pokazal, da ljubi tudi svoje dušne pastirje! Tako je pri kraju njegova veljava. Iz največjega in najboljšega naprednjaka postane nazadnjak, črnih, šnopsar. Lepo svobodo smo gledali s svojimi očmi. Svoboda je torej samo za gospode! Mi pa, ki ne znamo tako gladko govoriti in spretno voditi različnih zborovanj kakor gospodje, ki imajo maturo in razne oslovske kože, mi siromaki kajpada ne bi smeli imeti svojih misli. Vi ste rekli: proč z duhovniki iz odbora, mi pa smo bili toli drzni, da smo rekli ne! In čudi se in strmi, svet! Zgodilo se je čudo! V trenutku smo postali mračnjaki, nazadnjaki, klerikalci. S temi imeni se ponašamo, ker vemo, da jih nekateri Korli, Janki in Frančeki ne nosijo. Pazite, da s svojim najbolj nazadnjaškim naprednjaštvom ne boste obličali v blatu. Krave se že smeji vašemu svobodomiselnemu naprednjaštvu, ki ga na vatle prodajajo razni židovski časniki! Hvala, da ste nam odprli oči! Prihodnjik bomo pa mi govorili z listki. Torej na svidenje, liberalci!

1 Slov. čebelarstva podružnica za gornje-radgonski okraj bode imela v nedeljo po večernih pri gosp. Trstenjaku v Sv. Juriju ob Tab. predavanje ob tej priliki je obljubil gosp. Ivan Juranc. Vsi čebelarji in prijatelji čebele se uljudno vabijo. Odbor.

1 Gasilno društvo v Stročji vasi priredi tombolo v nedeljo dne 1. decembra 1907 ob šestih zvečer v gostilni g. Fr. Seršen-a v Ljutomeru. K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno odbor.

1 Ljutomerska kmetijska podružnica sklicuje na nedeljo 1. decembra ob osmih popoldne v gostilno g. V. upotiča v Ljutomeru zborovanje, pri katerem bode gosp. potov. učitelj I. Belle govoril: a) kako bode treba letos z od toke poškovano trto ravnati, da po zimi ne bo pozehla, in kako ezati, da bo pričakovati drugo leto vsaj nekaj pridełka. b) o novi vinski postavi, ki stopi s tem dnem (s 1. dec. t. l.) v veljavo.

Slovenjgraški okraj.

s Vprašanje na poslanca Ježovnika. Obljubilo se nam je, da se razdeli po Vaši zaslugi med nas ubogo ljudstvo 100 milijonov kron. Sedaj mnogi nimamo več zasluga, ker se je približala zima, zato vprašamo: Kje je istih 100 milijonov kron? Sem z njimi, mi jih potrebujemo!

Konjiški okraj.

k Konjice. V nedeljo 1. decembra ob 3. uri popoldan se zbere v prostorih katoliškega političnega društva zaupni shod Slovenske kmečke zveze za Konjiški okraj. Na dnevnem redu so važni razgovori o narodnih in gospodarsko-političnih zadevah, zato se naj vsi gg. zaupniki, ki so dobili tozadevna vabila, gotovo udeležijo tega shoda.

k Dobrnež pri Konjicah. Pogorela je preteklo soboto zjutraj hiša posestnika Gorušek p. d. Magerl. Škoda je precejšnja, zlasti ker mu je zgorelo okoli 150 mecelnov različnega žita, boljše obleka itd., kar je bilo spravljenega pod streho. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Bil je zavarovan le za malo svoto. Sosedje, na pomoč tako hudo zadetemu možu!

Celjski okraj.

c † Župnik Anton Rančigaj. Kdo izmed tistih, ki so se šolali pred 30 leti na celjski gimnaziji, se ne spominja predragega rajnika? Kolikokrat smo se zbirali okrog njega! Kolikokrat je razveseljeval nas in samega sebe v največjih

težavah, v najhujših urah s svojim neusahljivim humorjem in nedolžnimi šalami! In zares, ta Tvoj humor, ta Tvoja šaljivost je bila vsem potrebna, i Tebi i nam, ki smo Te preživeli. Živel si Ti, kakor tudi mi, življenje revnega dijaka. Rojenice Ti niso položile v zibel bogastva, pač pa neustrašenost in vstrajnost, in stema lasnostuma si premagal vse težave. Nisi se upognil, če se Ti je zgodila še taka krivica. Pogumno si šel kot gimnazijec-pregnec k bratom Hrvatom, kjer si našel toliko sočutnih src in usmiljenih podpornikov. In ko si zvršil gimnazijo, zadostil si svoji vojaški dolžnosti v zlati Pragi. Od vojakov pa si prinesel seboj dve prekrasni lastnosti, ki dičijo najboljše častnike, namreč pogum in odkritosrčnost. Že iz tega je razvidno, da je bil dragi rajnik nenavadnega širnega duševnega obzorja, ki je v svojem življenju marsikaj videl, skusil in pretrpel. V dokaz hočem le to navesti, da je kot gimnazijec poš potoval iz Gomilskega v Akvilejo, da bi v tem kraju bistril svoj umetniški čut. Rajni Rančigaj je bil namreč tako nadarjen risar, kakoršnega celjska gimnazija še ni videla. Ta umetniški okus se je kazal tudi pozneje v njegovi knjižnici, v njegovi hišni opravi, v okolici njegovega župnišča. Prepotoval je celo Italijo in dalje časa bival v Rimu. In če ti je prepovedoval o italijanskih umetninah, zapazil si takoj, da je obiskal deželo brepenjenja vseh umetnikov z veliko koristjo. Ko je zvršil bogoslovje, nastopil je neustrašeno težavno duhovniško službo. Povsod je bil mož na svojem mestu, povsod je zapustil najlepši spomin. Poklican je bil zgodaj kot kapelan na težavno celjsko župnijo. Tudi tukaj je doživel marsikaj bridkega, a nikdar ni nadlegoval nobenega s tožbami. Vedno je bil razpoložen, vedno zadovoljen, vedno vesel. Za župnika v St. Peter v Savinjski dolini je prišel primeroma pozno, a potrpežljivo je čakal, saj se mu je spolnila želja, ki jo je gojil celo življenje. Dobil je župnijo sredi rajске Savinjske doline. Ponosen je bil na svoje župljane, in župljani so bili ponosni na nj. Tvojega življenja in Tvojega delovanja v Tvoji župniji sicer nisem mogel zasledovati, a udeležil sem se Tvojega pogreba. In ta pogreb je jasno govoril za Te, pričal je o tem, da si morebiti imel kakega nasprotnika, a sovražnika nisi imel. Ko se je razširila vest po Tvoji župniji, da si preminil, ni bilo hiše, kjer bi se ne bile solze pretakale, da ne govorim o ginljivih prizorih v cerkvi med prepovedjo mil. gosp. opata celjskega. Počivaj tedaj mirno v sredi svojih župljanov, ki so Ti bili tako srčno vdani in katere si tudi Ti tako ljubil. Počivaj mirno v rajski Savinjski dolini. Saj si vedno o njej sanjaril v deški, mladeniški in možki dobi. Koliko lepih načrtov je ostalo radi Tvoje smrti neizvršenih, koliko upov in nad Tvojih prijateljev je šlo s Teboj v grob!

c Zborovanje S. K. Z. v St. Juriju ob Tab. Dne 24. novembra priredila je Kmečka zveza pri nas političen shod. Prišel je kot govornik njen nemurno delavni podpredsednik g. Fr. Mlakar. Zbralo se je okoli 200 mož s par izjemami vsi iz St. Jurija. Prvi je govoril g. Mlakar o programu S. K. Z., o razdelitvi kmečkih posestev, o splošnem zavarovanju, o melioraciji, o šoli itd. Zlasti pri tej zadnji točki so se lahko zborovalci prepričali, da je prav navadno obrekovanje, ako nasprotni listi pišejo, da je K. Z. sovražna šoli, ona je za šolo in zahteva le njeno izpopolnitev v smislu kmečkih potreb. Nadalje je omenjal g. govornik, da se bliža kmečkemu stanu rešitev, a samo tedaj, če bodo kmetje znali razne ugodnosti izkoristiti. Zato je pred vsem potrebna organizacija, potrebno, da se vsi spodnještajerski kmetje združijo v S. K. Z. Izbornemu govorniku in njegovim mirnim in treznim besedam so zbrani možje navdušeno ploskali. Videlo se je, da so ga poslušalci umeli, govoril je pač kmet kmetu, brat bratu. K besedi se je potem oglasil tukajšnji kmet A. Rančigaj. On izraža svoje zadovoljstvo, da je vendar enkrat priredila zborovanje S. K. Z., kjer se mu gotovo ne bo tako godilo, kakor na zadnjem shodu Roblekovem, oziroma Narodne stranke, kjer so mu gospodje milostno dovolili eno minuto časa, da pove svoje želje poslancu, dočim je neki liberalni doktor smel pol ure govoriti. A ko je on, kot neodvisen kmet, tudi za-se zahteval pravico, da sme govoriti, je eden liberalnih gospodov rekel: Pa ga pustite, naj govori, bomo imeli vsaj zabavo! Pa vkljub temu ni smel govoriti. Rančigaju pa, in menda vsakemu zavednemu kmetu nikakor neče iti v glavo, da bi bil pošten kmet liberalni gospodi samo za zabavo, zato so zbrani kmetje njegovim ogorčenim besedam pritrjevali. Slednjič še Rančigaj protestira proti očitjanju, da bi bil od duhovščine nahujskan in zakliče zbranim kmetom: Dragi tovariši-kmetje, pristopimo h Kmečki zvezi! Kdor pa ne mara za Kmečko zvezo, bolje stori, da se pridruži socialdemokratu, kakor pa liberalni Narodni stranki! Kmet Rančigaj je poštenjak skoz in skoz, prepričan kristjan, zraven pa ponosen in zaveden kmet in dober in neustrašen govornik. Iz prepričanja je bil nekaj časa v vrstah neodvisnih kmetov. Ko je pa na nekem shodu Narodne stranke šlihal, kako so udrihali čez duhovščino, je začel omahovati, popolnoma je pa prestopil na stran Kmečke zveze, ko so se na zadnjem tukajšnjem Roblekovem shodu liberalci res nehvaležno in grdo vedli proti njemu. Slednjič še prosi za besedo kmet Alojz Vasle. On ožigosa grdo pisavo „Narodnega Lista“, zlasti nizkotno blatenje duhovščine in navdušuje za Kmečko zvezo. Tudi njegova izvajanja so zborovalci odobraval. Ko se nihče več ne oglasi za besedo, zaključí g. Mlakar dobro uspeši shod, ki se je popolnoma mirno vršil. Kmetje so razvideli, kje lahko kmet prosto govori in kje ne, razvideli so, da za pametne, zavedne krščanske kmete je mesto samo v S. K. Z. Z uspehom shoda sme biti Kmečka zveza zadovoljna. Mnogo predsodkov je razpršil ta shod. Vsi udelež-

niki so bili zadovoljni in navdušeni po govoru g. Mlakarja, drugi so pa pozneje obžalovali, da se shoda niso udeležili.

c Shod S. K. Z. na Polzeli. Zadnjo nedeljo smo imeli pri nas v narodni gostilni Alojza Cimpermana v naši sredini g. Franca Mlakarja, podpredsednika Slov. kmečke zveze. Zbralo se nas je Braslovčanov, Polzelanov in St. Peterčanov blizo 200, in to brez vse agitacije — nenadna smrt g. župnika v St. Petru pretla je celo ves shod zaprečiti. A prišli smo, poslušali g. govornika, naše navdušenje je vedno bolj rastle, marsikteremu zaslepljenecu so se odprle oči, da je spoznal blage namene Kmečke zveze za naše ljudstvo — in h koncu smo samo to obžalovali, da zborovanje ni dalje trajalo. Mirno, dostojno, podučno in veselo je bilo to zborovanje, upamo, da se bomo zbirali še večkrat. L. beralna celjska „Narodna stranka“ v Savinjski dolini dan na dan vedno huje hira za jetiko. Jedro našega ljudstva, slovenski kmet, si je vkljub vsem sleparijam še ohranil bistro oko, da sprevidi, na kateri strani je resnica in poštenost. „Kmečka zveza“ rasti, cveti in okrepi se!

c Celje. Naša posojilnica se izobno razvija. Kako pa se godi stari advokatski posojilnici, nam ni znano. — Su-rova pisava „Domovine“ in „Narodnega Lista“ tudi mnogim pristašem Narodne stranke več ne dopada. Navel čali so se te hrane, da morajo vsakokrat pohrustati vse klerikalce in celo vrsto duhovnikov. — Naj misli kdo o dr. Dečku, kar hoče, pa to je res, da je on skrbel premišljeno za to, da postane Celje slovensko. In pod dr. Dečkom bi postalo slovensko, ako bi ne zbolel. Če pa sedaj pogledamo voditelje Narodne stranke, kaj pa oni store za slovensko lice Celja. Popolnoma nič, in ves šum je le slepilo za ljudstvo. Mi poznamo te ljudi od blizu.

c Celje. Vendar enkrat so bili odkritosrčni! Ob času volitev v državni zbor so bili kandidati Roblek, Ježovnik itd. vsi neodvisni, sedaj je pa „Domovina“ padla iz sicer dobro naučene uloge in bleknila, da so bili kandidati Narodne stranke! — Hvala za pojasnilo! Sicer je to že stara past vseh liberalnih strank, da pred volitvami skrivajo svoj obraz. Morebiti doživimo sedaj za deželnozborske volitve enak maneuver. Študentje v Narodni stranki bodo že znali o pravem času določiti neodvisnega kandidata. Potem se bo pa pisalo ganljivo o pravi — ljudski volji!

c Legar je v celjski okolici močno razširjen, posebno v Hudinji.

c Celje. Kdo je kriv vsega hudega na svetu? Po mnenju par študentov Narodne stranke seveda — klerikalci. Krivi so ponemčurjenja šol — in vendar gori Narodna stranka za več nemščine! Krivi so nazadovanja slovenske gimnazije v Celju — in vendar se napada katoliške slovenske poslanke, ki so pripomogli do štirih slovenskih gimnazij. Krivi so nizkih cen za hmelj — in sedaj so cene poskočile, ko je hmelj v skladiščih mešetarjev. Študentom lažinarodne stranke povemo celo na uho, da so klerikalci krivi, da se začne zima 23. grudnia, — saj je vendar papež Gregor XIII. uvedel sedanji koledar. Morebiti bodo celjski listi še pisali, da so klerikalci krivi — celjske megle. Kdo je pa kriv, da je megla tudi v glavah takih narodnih ljudi, o tem seveda ne pišejo listi Narodne stranke.

c Hmeljski trgovci so imeli letos tako dobro hmeljsko leto, kakor že dolgo ne. Pokupili so hmelj za grozno nizko ceno, sedaj pa ga drago prodajajo. Poslanec Roblek je moral dobro vedeti, da bodo izvršilne naredbe za Savinjsko dolino ugodne, toda zvedeli smo za to še le sedaj, ko je hmelj že v njegovih skladiščih. Savinjska dolina mu tega ne bode nikdar odpustila.

c St. Jurij ob juž. žel. Predzadnjo nedeljo je imela tukajšna kmetijska podružnica „poučno“ (?) predavanje. Predaval je neki nemški (!) potovalni učitelj o perutninarstvu. To priliko je porabil potovalni učitelj Kveder, da je strankarsko poročal o avstrijsko-ogrski nagodbi in s tem agitiral seveda po ovinkih za Robleka in Ježovnika. Nikar ne mislite, učitelj Kveder, da mi ne spoznamo vaših skrivnih namenov. Le vprašajte poslušalce, kaj sodijo o vašem predavanju. In v take namene se rabi naša kmetijska podružnica! Kaj ste dosegli s tem zborovanjem, boste v kratkem zvedeli. Da vas pa ne bo iznenadilo, zato vam že zdaj naznanimo, da se bo nekaj zgodilo. Sicer pa bomo, če se nam bo zdelo vredno, o tem zborovanju še več spregovorili ob drugi priložnosti. Za danes samo toliko.

c St. Jurij ob juž. žel. Župan Urleb in nova stranka. Naš župan Blaž ni nič kaj zadovoljen z Narodno stranko, zato si pa želi ustanoviti novo stranko, v kateri ne bo mesta ne za doktorje in ne za učitelje, pa tudi ne za duhovnike. On pravi, da je Narodna stranka preveč doktorska in učiteljska. Kmečka zveza pa preveč duhovniška. Zato po njegovih mislih je neobhodno potrebna ena nova medstranka. Pri teh načelih, kakor se sliši, pomaga Urlebu Oroslav Kušec, bivši tajnik okrajnega zastopa v Celju. Župan hoče postaviti kandidatom za dopolnilne volitve v deželni zbor nam že znanega kandidata „Krištana“ na Ponikvi. Mi pa še svetujemo Blažu, da še začne izdajati svoje glasilo, kakšne liberalne cajtunge, za urednika pa lahko postavi Kušeca. Trikratna slava takšnemu županu, kot je naš Blaž.

c Smarje pri Jelšah. Za naše izobraževalno društvo je med udi prav veliko zanimanje. Knjižnica šteje lepo število zanimivih knjig, deloma darovanih, deloma nakupljenih. Posebno hvalo smo dolžni našim plemenitim dobrotnikom, ki so s svojimi darovi krepko podprli novo društvo. Posojilnica v Smarju je društvu naklonila 40 K. preč. g. dekan Jug 10 K, vlč. g. prof. Ivan Vreže 20 K.

predsednik Aug. Copf je daroval les za knjižnično omaro, g. nadučitelj Jurkovič cel zaboj knjig, med katerimi je precej letnikov starih „Novic“, č. g. kaplan Cerjak, Slovenska Matica in družba sv. Mohorja so našemu društvu darovali tudi veliko zelo porabnih knjig. Vsem darovalcem in podpornikom izrekajo društvo in udje najiskrenejšo zahvalo. Živeli nasledniki!

c **Zibika.** Pri nas smo zadnje nedeljo obhajali ob veliki udeležbi domačega ljudstva ustanovni občni zbor „kat.-slov. izobraževalnega društva.“ Domači župnik otvori zbor, na to pa v obširnem govoru razloži župnik Gomilšek namen, pripomočke in veliko korist novega društva za Zibiko ter posebno vspodbuja mladino, naj se ga polno — številno oklene. Ko so se prebrala od namestništva potrjena pravila, je takoj pristopilo k novemu društvu 67 udov, med temi precej zavednih mož in žen, še več pa ponka željnih mladeničev in deklet. Soglasno je bil izvoljen sledeči odbor: Smole Fr., kmet v Strtenici, predsednik, Čander Anton, organist, tajnik, Krajnc Jožef, župnik, blagajnik, Čokl Janez, kmet, Sv. Magdalena, namestnik, Krašovec Jakob, mladenič, Sv. Jernej, knjižničar, Cvirn Alojzij, mladenič, Sv. Jernej, namestnik; Kočevar Martin, kmet, Sp. Tinsko in Gajšek Pongrac, kmet, Sv. Jernej, računsko pregledovalca. Prepričani smo, da bo društveni odbor vse storil za najlepši procvit toliko potrebnega izobraževalnega društva, ki je takoj pristopilo k S. K. S. Z. v Mariboru. Društvena soba bo v stari šoli. Knjižnica začne svoje delovanje prvo adventno nedeljo in se bodo knjige izposojevale po službi božji, pred večernicami in po večernicah. Naše rojake lepo prosimo podpore v knjigah in v denarju. Da se Zibičani v zadnjem času krepko gibljemo, pričata novoustanovljena posojilnica in izobraževalno društvo. Naj Bog blagoslovi oba zavoda namenjena izobrazbi in ljudskemu blagostanju, da nam rodita najlepših sadov.

c **Laški trg.** Na volilnem shodu Kmečke zveze za laški okraj se je sklenilo sprejeti tistega kandidata za deželni zbor, katerega bo postavila Kmečka zveza. Želi se, naj bo dotični shod v kratkem.

c **Iz laškega okraja.** Okoli 10.000 vseh Slovencev zapusti domačo zemljo in se izseli na tuje samo v enem letu, kakor so preračunali. Tudi iz laškega okraja se jim marsikdo pridruži. Na domačih tleh ne more shajati in zaslužka postranskega pa tudi nima. Gotovo pa bi se v vsakem okraju našel zaslužek, če bi merodajni činitelji imeli več dejanske volje. V laškem okraju n. pr. bi bilo dosti zaslužka pri popravljanju plazov. Približno 2500 hektarjev plazu podvržene zemlje imamo v tem okraju, in ker se stroški za tako delo računajo na 1000 K za hektar, je tukaj potem samo pri tem delu 2.500.000 K zaslužka. Vlada daje k takim podjetjem 60% podpore, to je, ako je preračunano kako delo na 1000 K, dovoli vlada podpore 600 K; to je lepa podpora, pa žal, da je ta podpora preveč kakor za kapitaliste prikrojena. Posestnik, ki hoče plaz ustaviti, mora skrajša vse stroške sam trpeti, sam plačati cevi, sam plačati predelavca in druge delavce, tudi komisijo, kjer jo je treba, in še le po skončanem delu dobi povrnjenih 60% vseh stroškov. In zato se malokdo te podpore posluži. Treba bo po shodih vplivati na postavodajalce, da se postava spremeni tako, da se nekaj določene podpore da naprej. Tako imajo na Češkem, zakaj bi ne bilo tudi na Štajerskem. Na mnogih krajih je treba tudi vodovodov, kjer bi se dalo tudi veliko zaslužiti. Samo v mali šentmikliški fari je treba 12 vodovodov. Ravno tako bi bilo lahko dosti zaslužka pri gradnji cest, ker še manjka toliko krvavo potrebnih cest. Ni dvomiti, da bi marsikdo ostal doma, če bi se taka podjetja pospeševala z ugodnejšimi vladnimi podporami.

c **Trbovlje.** V Mrzli dragi, med Retjem in Bukovo goro, da kopati starine vojvodinja meklenburška iz Vagenšberga. Izkopali so doslej veliko kosti, človeških in živalskih. Vse kaže, da je bilo tu nekdanj grobišče. V globini do 3 m leže celi okostnjaki v raznih višinah in raznih razdaljah. Vsaka okostnica ima ob glavi prsten pisar, nekatere tudi po več. V njih je zemlja, na njih ni nič posebnega. Tudi nekaj železnih obročkov se je našlo. Na tem mestu se je že večkrat kopalo. Tudi rudarji pridejo včasih ponoči kopat „zaklada“, a denarja ni najti. Pravijo, da so tukaj tri leta taborili Turki, ko so naskakovali grad Galenog na kranjski strani, in da jih je veliko zmrazilo. V bližini je več gomil; ena ima tudi ime gomila. Vse so last retenskih kmetov Stravs in Zupančiča. L. 1868. so našli v Retju 553 novcev iz keltskih časov ter jih poslali v graško Ivanišče.

c **Novacerkev pri Celju.** V četrtek dne 21. t. m. je naša hranilnica in posojilnica, prava Rajfajzenovka, začela poslovati. Vse kaže na dobre uspehe. Težavno knjigovodstvo je prevzel č. g. kaplan Luskar. — Pod naslovom: „Klerikalna impertinencia“ je ljubljanski „Slov. Narod“ objavil, da so naši učenci imeli 19. novembra t. l. spoved, ne da bi bilo šolsko vodstvo odločno ugovarjalo našemu kanoniku in dekanu, češ, 19. nov. je kot god rajne cesarice Elizabete ferijalni dan. Gola laž! Spoved ni bila na Elizabetino, ampak dan pozneje, v sredo 20. nov. Laž je iz liberalnih krogov zletela v Ljubljano, pristen izrodek liberalizma, ki je sam na sebi velika politična, gospodarska in verska laž. On načelno ne trpi miru med duhovščino in učiteljstvom, in ga razdira, kjer le more. Ko mu zmanjka stvarnih razlogov, pa laže s pravcato liberalno impertinenco. Pri nas je vladal med duhovščino in učiteljstvom vedno mir in sporazum. Upamo, da

ostane tako tudi z naprej, tembolj, ker se je hujškanje pričelo s tako podlimi sredstvi — z lažmi.

Brežiški okraj.

b **Kozje.** Kozjanski dopisnik „Narodnega Lista“ trdi v zadnji številki, da gg. dr. Jankovič in Lah, kaplan pri Sv. Petru pod Sv. gorami, nista več narodnjaka, ker sta izstopila iz odbora podružnice sv. Cirila in Metoda za kozjanski okraj. Držna je ta trditev, pa tudi neumna. Če sta oba gospoda kot pristaša Kmečke zveze s svojim izstopom hotela pokazati, da se ne strinjata z našo stranko žalečimi dogodki pri veliki skupščini v Bohinju, in da ne odobravata novih načel glavnega odbora, sta popolnoma pravilno ravnala, ker se s takim korakom človek ne odreče svojim narodnim dolžnostim, in ne postane nasprotnik narodnih teženj, osobito če je bil dotični celo svoje življenje narodnjak v dejanju, ne samo v besedi. To pa velja v polni meri o g. dr. Jankoviču in o g. Lahu! Kdor nasprotno trdi, se je moral s pametjo skregati! Da pri tem nista vprašala kolovodje Narodne stranke v Kozjem dovoljenja, je pa vendar samo ob sebi umevno. Zakaj potem to razburjenje in gostobesedno kritikovanje? Mar menite, da bo kdo k vam hodil učiti se narodnih dolžnosti? Dosedaj še niste drugega dokazali, kot da znate spretno razdirati in podirati! Ob svojem času pa pridemo mi s svojo javno kritiko vašega uspešnega delovanja in vaših narodnih činov.

b **Kozjanski okraj.** Kakor izvemo iz poslanskih krogov, ki so se živo zanimali za to zadevo, dobijo vsi oni posestniki, katere je okrajni glavar Vistarini pri podporah oškodoval, vrnjeno svoto, za katero so bili oškodovani, in sicer že na prihodnjem uradnem tnevu v Kozjem.

b **Dobje pri Planini.** Naše liberalce silno skrbi nova hranilnica in posojilnica v Dobju, zato lažejo in obrekujejo po svoji navadi. Skrbite rajši za Dernačevo posojilnico! Naša hranilnica ima v teku enega meseca svojega obstanka več hranilnih vlog, kot vaša v celem letu. Kako liberalci in štajerčevi nemškutarji delajo za blagor ljudstva, to iskusi dosti bridko davkoplačevalci. Kedo nam je zakrivil tako visoke občinske doklade samo zaradi nerodne stavbe nove šole, tega nam seveda ne bo razložil hinavski štajerčev dopisnik. Da pa Dernač ne bo več župan in tudi Pulkota ne bo nihče drug volil, kakor tisti, kateri so mu dolžni, o tem se bosta prepričala. Čemu le poprašuje Dernač može: Ali imaš rad Pulkota? Če ga imaš rad, pa podpiši! Kaj pomeni to?

b **Volitve** v okrajni zastop brežiški se končno vendar v kratkem razpišejo; nemška stranka je sicer še vložila neki protest na notranje ministrstvo, ki pa je brez pomena. Slovenci morejo prav lahko zmagati v veleposestvu, ako se postavi skupna kandidatna lista. Zato je poslanec dr. Benkovič, ki že več kot dve leti vodi z velikim žrtvami pripravljalna dela, potrebno ukrenil, da se skliče v kratkem volilni shod vseh volilnih mož iz skupine kmečkih občin in veleposestnikov volilcev, na katerem shodu se postavi skupna kandidatna lista. V tem velevažnem trenutku pa pride „Narodni List“, in v svoji zadnji številki na ostuden način, kot za časa volitev, napada dr. Benkoviča, češ, da sili v okrajni zastop, celo v načelstvo itd. To pogubonosno početje moramo najstrožje obsojati, ker s tem se celo delo spravlja v nevarnost. Kandidatno listo bo postavil volilni shod, ne pa zlobni dopisnik „Narodnega Lista“; vnaprej pa je že sklenjeno, da se skupina veleposestnikov prepusti veleposestnikom samim, tako, da bodo tudi Bizeljanci lahko glasovali za dotično listo. Vprašanje načelstva sploh ni sedaj važno, ker bode še mnogo Save poteklo, predno se bo okrajni zastop konstituiral; mestna občina Brežice namreč grozi z obstrukcijo, oziroma odsotnostjo pri volitvah, tako da morda pride do uprave po vladnem komisariju, dokler se to sporno vprašanje ne reši.

b **Volitve** v cenilno komisijo za osebno-dohodninski davek za brežiški okraj se vrše v kratkem. Dne 16. t. m. se je v Brežicah vršil sestanek zastopnikov obeh slovenskih strank, kjer so se sporazumno postavili kandidatje in osnoval agitacijski odbor. Kot čujemo, ta kompromis v imenu sloge ni vseh tajniku Kuneju, ki je kruh obeh strank v brežiški posojilnici; on ni smatral vredno, udeležiti se posvetovanja, pač pa je začel po stari navadi zahrbtno delati zoper nekatere postavljene kandidate; ako ne ustavi svojega hujškanja, veselil se bode zopet — tretji, namreč nemškutarija. Odločno ugovarjamo zoper vsako kršenje kompromisa. Ali obvelja definitivno sprejeti kompromis, ali pa sploh opustimo vsako delo v slogi. Nikakor ne bomo pripustili, da samovoljnost posameznih oseb namenoma pokvari vsako skupno delo. Postopanje Kunejevo je tem bolj nerazumljivo, ker je bil tudi on brez ugovora postavljen kandidatom kot namestnik v drugem razredu. Zdi se nam, da nas Kuneji hoče res prignati do skrajnega protidopora, katerega posledice bo sam nosil. Seveda dobe se vedno mehki ljudje, ki se temu možu vsejedo na sladke limanice. — Ako se sedaj ne bo vsestransko spoštovalo soglasno sklenjeni kompromis, potem pa je za vedno konec skupnemu delu v Brežicah. Toliko v premišljevanje

in ravnanje! Razdirajočemu dopisniku „Narodnega Lista“ pa že danes povemo, da se ne bo upoštevalo njegovo hujškanje. Toliko pa smo naprošeni konstatirati, da so vse domneve dopisnika glede poslanca dr. Benkoviča povsem neosnovane, naravnost izmišljene; vsekakor pa v okrajni zastop bolj sodi državni poslanec dr. Benkovič, nego znani dopisun „Narodnega Lista“ kot razdiralec sloge v brežiškem okraju.

Drobtinice.

d **„Veliki“ London** je štel početkom meseca aprila t. l. 7.217.939 prebivalcev, to je šesti del vsega prebivalstva Velike Britanije. V Londonu je 4988 gostilen, 278 hotelov in restavracij. Pivovaren je pa 1936. Skupno je torej 10.000 prostorov, kjer se toči pijača. V Londonsko luko je leta 1906. prišlo 27.323 ladij. Stroški mestnih oblastnij so znašali 445 milijonov kron. London je vplačal v državne prihodke 449.406.000 kron.

d **Prijetna tlaka.** V letih 1539 in 1540 je bilo toliko vina, da se je, kakor stare bukve pripovedujejo, veliko ljudi v vinu utopilo. Pripoveduje se, da je neki graščak vzel svoje kmete na tlako, da so mu popili vino od prejšnjega leta. Zoper tako tlako bi se še dandanes nihče ne upiral.

r **Potres** v Kalabriji. Dne 18. t. m. so imeli v Kalabriji zopet potres. Ljudje so prestrašeni bežali iz komaj na pol popravljenih koč in kljub slabemu vremenu rajši prebivajo na prostem.

r **Zakaj pade mačka na noge?** Ako skoči mačka še tako nerodno z najvišje strehe ali zidu, ne pade nikoli na glavo ali hrbet, temuč vedno na noge. To izhaja od tod, ker mačka pri skoku zasučje truplo, kakor stori to dober plavalec, ki se tudi pri skoku v vodo tako zavrti, da prileti ali z glavo ali pa z nogami naprej v vodo. Fizik Hartmann je to dejstvo posebno natanko preiskal. Privezal je mački trakove na noge, potem je zasukal mačko tako, da ji je visela glava navzdol ter izpustil vse 4 trakove istočasno. Mačka je padla na tla, a na noge. Med padanjem je namreč bliskoma zasukala truplo s tem, da je napravila z repom krog v zraku. Da stvar natančneje pojasni, napravil je Hartmann mačko iz lepenke. Skozi valjare je napeljal žico, na koncu žice pa pritrdil repu slično napravo. Bep je bil na vretenki. Napravil je z lepenko, kakor poprej z živo mačko, obenem pa sprožil vretenko, da se je med padanjem rep zavrtel v krog, in res je stvor priletel vselej na noge, kakor poprej živa mačka. Ako pa vretenke ni sprožil, padla je lepenka na tisto stran, ki je bila v začetku padanja navzdol.

r **Kitajci** in zvezde repatice. Kitajci so zelo lahkoverni in strahopetni ljudje, ki posebno trepečejo pred vsako nebesno prikaznijo, ki se jim ne zdi vsakdanja. Posebno se prestrašijo vselej zvezde repatice, ki jim je oznanova vsega zla in vseh nesreč. Repatice si predstavljajo za zmaja, ki pri naša sušo in druge nesreče. Zavarovati se skušajo proti njemu s tem, da razobesijo na strehah svojih hiš in na čolnih razne svete slikarje. Tudi na dvoru so vselej razburjeni, kadar se pokaže narod. Ker se cesar naziva solnčnega sina, pošilja mu narod prošnje, naj komet prime in strogo kaznuje, ker kot sin solca mora imeti to oblast. Ako se potem za časa repatice zgodi kakšna koli nesreča, pripisuje se vladarju v greh.

r **Pes je ustrelil zdravnika.** Na čuden način je bil ustreljen mlad angleški zdravnik v Harvichu. Zdravnik je šel s prijatelji na lov. Ko so se vračali z lova na avtomobilu, zložili so puške predse na avtomobilu. Pri eni puški je bil vsled neprevidnosti petelin odpel. V hipu, ko se je začel avtomobil pomikati, skočil je zdravnikov pes na puško, vsled česar se je petelin sprožil in strel je zadel zdravnika v srce.

Narodno gospodarstvo.

g **Po novi vinski postavi,** ki stopi že 1. decembra t. l. v veljavo, mora imeti vsak, kdor v svrhu prodaje vino prideluje ali pa kdor z vinom tržji, torej tudi vsak vinogradnik, vinski trgovci in gostilničar, v prostorih, kjer vino prodaja ali kjer ga spravlja, torej v kletih, gostilniških sobah itd. na vidnem mestu nabit ponatis paragrafov 2. do 14. imenovane postave. Ker je založništvo dunajskega strokovnega lista „Allg. Weinzeitung (Hugo Hiltshmann, Dunaj, I., Schauflegasse 6) izdalo prav trepne in lične table, kjer so natisnjeni ti paragrafi v nemškem in drugih jezikih, nasvetoval mu je podpisani, da bi se priredila slovenska izdaja. Temu je založništvo ustreglo in je izdalo table iz trdnega kartona po 80 v in ako se zglašaj vsaj 300 odjemalcev, izda tudi enako nemškimi, table iz pločevine (pleha), ki so posebno pripravne za vlažne kleti, kjer se papir sčasoma pokvari. Ker daje trdka pri večji naročitvi primeren popust, priporočam vsem interesantom, da si prej ko mogoče omislijo take table skupno, to je po županstvih, društvih itd. Da se vinogradniki obvarujejo postavne kazni, jim priporočam, da table v svojih kletih pravočasno nabijejo. — B.

Skalicky, c. kr. vinarski nadzornik v Rudolfovem, Kranjsko.

g Pozor pri nakupovanju Thomasove žlindre. Gospodarska zveza v Ljubljani in c. kr. kmetijska družba za Kranjsko sta te dni objavile po raznih časopisih posebno okrožnico, s katero opozarjate na sleparije, ki jih uganjajo nekateri trgovci pri prodaji Thomasove žlindre. Okrožnica je popolnoma na mestu in priporočamo vsem kmetovalcem, da resno uvažujejo v okrožnici podani nasvet, da nakupijo to žlindro le od takih trgovcev, ki prodajajo blago z garancijo za navedeno vsebino fosforove kisline. Še boljše bi bilo, ako bi se tudi pri nas začelo prodajati Thomasovo žlindro po odstotkih fosforove kisline raztopljene v citronovi kislini. Res, da bi cena Thomasovi žlindri v tem oziru bila nekoliko dražja, toda kmet bi vedel, da dobi žlindro s tako fosforovo kislino, ki je tudi v zemlji popolnoma raztopljiva. Posledice kupčije na odstotke skupne fosforove kisline spoznamo sedaj ravno v okrožnici, ki sta jo morala oba navedena zastopa objaviti vsled vedno bolj se množecih sleparij.

g Ravnanje z letošnjim vinom pred zimo pa do pomladi. Letošnje vino se odlikuje ne samo po okusu, dobroti, marveč tudi po moči, vsled česar se mora odslej pravilno z njim ravnati, da ostane ta letnik vsem v trajnem spominu. Že na podlagi v moštu merjenega sladkorja smo ob trgatvi dokazali, da bodo imela letošnja vina povprečno 11 do 12% alkohola, vino iz finejših in izbranih vrst seveda še več. Celo vina iz navadnega grozdja ne bodo imela manj kakor 10% alkohola. Z ozirom na jakost vina in ker je bilo grozdje večinoma v lepem vremenu spravljeno, ker torej ni prišlo nič gnilega vmes, se bo vino naglo in lepo čistilo ter se ni bati tudi poleti nikakih presenečenj, če se bo z vinom do pomladi pravilno postopalo.

Čeprav ni prišlo morebiti prav nič gnilega grozdja v kadi, se vendar sedaj, ko je mošt že pokipel, sesedejo razne kalnost povzročujoče snovi (beljakovine, drože, galice, apno, žveplo, prah itd) kot gošča na dno, ki se prične sčasoma razkrajati ter izločati razne neprijetne duhove, ki pridejo potem v vino in ga lahko popolnoma pokvari.

Kdor torej svojega vina še ni prodal, odnosno če ga ne bo točil pred pomladjo, stori jako umestno delo, če vse vino, ki ga misli čez zimo v svoji kleti obdržati, že sedaj ali pa vsaj pred Božičem pretoči. To sedanje pretakanje nima samo tega namena, da se odstrani gošča, marveč tudi, da pride vino z zrakov v dotiko, kar znatno pospešuje popolno čiščenje, spopolnenje barve in popolni pokipenje še ostalega sladkorja. Sedaj pretočeno vino bo spomladi istotako rezko, kakor nepretočeno, a zraven tega pa lepše barve, finejšega in zdravrega okusa, popolnoma čisto ter se nič ne izpremeni, naj ga kdo postavi, kamor hoče. Vse nasprotno pa se utegne dogoditi pri nepretočenih vinih, zlasti če nastopijo naglo gorki pomladni dnevi. Posebno nevarno je pa za nepretočena vina suho in vroče poletje in če se vino hrani v slabih kletih. Srečnega se mora šteti, komur se v takih razmerah vino ne pokvari. Zavrelka in skisanje postane v tem slučaju neizogibna prikazen.

Kdor sedaj ali pred Božičem svoja vina pretoči, se mu ni bati posebne izpremembe spomladi, četudi jih spomladi marca ali aprila ne pretoči drugič, kajti kar se še do pomladi po prvem pretakanju sesede, tvori zdravo goščo, ki, čeprav spomladi vskipi, vinu ne da slabega okusa.

Glede pravilnega sedanjega pretakanja in pa oskrbovanja vina do pomladi se je takole ravnati. Predvsem mora biti posoda, kamor in s katero se pretaka, zdrava, brez duha in dobro oprana. Klet mora biti prezračena, osnažena tudi po stropu, da ne visi od vseh strani pajčevina; posebno dobro je, če se zvečer pred pretakanjem zažge v kleti nekaj žvepla ter klet zapre, da ostane dim čez noč notri. Ta dim, to je žveplena sokislina, pomori vse škodljivce, ki pri pretakanju lahko pridejo v vino. Zlasti v zatohlih kletih je to opravilo neobhodno potrebno. Pretaka naj se, če le mogoče, pri lepem, ne de-

ževnem vremenu, in pri odprtih ohnih in vratih, in dalje s škafi, da pride vino kolikor mogoče z zrakovom v dotiko.

Če se kdo za pretakanje poslužuje pumpe, naj ne pumpa naravnost iz soda vsod, marveč naj pusti, da vino teče najprej v poseben podstavek, in šele iz tega naj pumpa v drug sod. Zveplanje sodov, kamor se vino pretaka, se letos lahko opusti.

Po zvršenem pretakanju vino pač nekoliko opeša, a se v dveh do treh tednih zopet popravi ter zopet dobi prvotno rezkost.

Najnovejše novice.

Nemčija. Državni zbor se skliče največ zaradi ureditve finančnega položaja v državi. Državni primanjkljaj je narasel v teku časa na 80 milijonov mark. K temu pa pridejo še novi stroški za zvišanje plač državnim uradnikom, kar zopet znaša 50—60 milijonov. Dolgo časa se je knez Bülow brnil, da bi se predložil načrt za nove davke, ker se boji, da mu vsled tega razpade večina. Zadnje dni so bila neprestana posvetovanja z voditelji strank zaradi rešitve finančnega vprašanja. Svobodomislec zahtevajo nove direktne državne davke, čemur pa se vlada upira ter hoče uvesti monopol na tobak, eventualno tudi na špirit.

Socialni kurz priredi goriška Slovenska kršćanska socialna zveza takoj po novem letu.

Loterijske številke.

Dne 20. novembra 1907.

Line	66	48	60	23	51
Trst	85	69	67	39	44

Tržne cene

v Mariboru od 20. novembra 1907.

Živila	100 kg	od		do	
		K	b	K	b
Pšenica		23	—	—	—
ječmen		22	—	—	—
oves		19	—	—	—
koruza		18	—	—	—
proso		16	50	—	—
ajda		17	—	—	—
seno		19	—	—	—
slama		7	50	—	—
		6	—	—	—
fižola	1 kg	—	24	—	—
grah		—	62	—	—
leča		—	80	—	—
krompir		—	6	—	—
sir		—	85	—	—
surovo maslo		2	50	—	—
maslo		1	70	—	—
špeh, svez		—	40	—	—
zelje, kislo		—	80	—	—
repa, kisla		—	—	—	—
mleko	1 lit.	—	20	—	—
ametana, sladka		—	72	—	—
kiela		—	84	—	—
zelje	100 glav	4	—	—	—
hajce	1 tozn.	—	8	—	—

IGNACIJ JAGODIČ

stavljeni in umetni ključavnice pri Sv. Petru na Medvedovem selu, izdeluje štedilnike, vrtno ograje, strelovođe, napeljuje vodovode itd. 776 12-2

Zahvala.

Ganjenim srcem izrekamo prsrčno zahvalo tem potom vsem, ki so se dne 23. novembra t. l. blagovoljno udeležili pogreba nepozabnega brata in strica gospoda

Antona Rančigaj-a

župnika v Št. Petru v Savinjski dol.

Posebno izrekamo prsrčno zahvalo mil. g. opatu celjskemu Fr. nčišku Ogradiju, ki so rajnemu govorili nagrobno in za njega opravili sv. mašo zadušnico in vsem št. g. duhovnikom, ki so v tolikem številu — bilo jih je 41 — spramili pokojnika k večnemu počitku. Nadalje se zahvaljujemo vsem slavnim društvom in dekletom, ki so podarila prekrasne vence, slavni požaral brambi in šolski mladini, ki so izkazale rajnemu zadnjo čast. Zahvaljujemo se nadalje g. cerkvenemu ključarju za njegov obilen trud. Posebno pa bodi izrečena posebej najprsrčnejša zahvala vsem soročnikom, fanom, prijateljem in znancem, ki so v tako mnogobrojnem številu spremili predragega rajnega k večnemu počitku.

Žalujoča rodbina Rančigaj.

Zahvala.

Za obilne dokaze odkritosrčnega sožalja došle mi povodom smrti moje dobre matere, gospe

Marije Čepe roj. Korčunik,

kakor tudi za številno spremstvo na nje zadnjem potu ter za darovane krasne vence izrekam vsem svojim cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem, posebno pa velj. duhovščini za odposlanega zastopnika najprsrčnejšo zahvalo. Prsrčno se tudi zahvaljujem velj. g. stol. vikarju Francu Simonič za lepe tolažilne besede, kakor tudi osobju kn. škof. bogoslovja za krepko podporo v tem žalostnem času.

MARIBOR, dne 24. novembra 1907.

G. Čepe.

Vinograniki, pozor!

Naznanjam, da imam veliko število na suho cepljenih amer. trt in sicer: Šipon, Laški rizling, zmešane sorte in izabelo, cepljene na Rip-portalis. Trte so dobro zarašene in lepo vkoreninene ter neizkopane v trnini zagrnjene. Cena I vrsti 1000 komadov 160 kron. Pri naročilu je treba poslati 10 odstotkov are. Oglasiti se je pisмено ali osebno pri Janezu Toplak pos. in trtarju na Kukovi p. Juršinci via Ptuj. 785 3-2

Pristnega Ljutomerčana

lastnega pridelka letnika 1906 in 1907 prodaje od 60 litrov naprej liter po 52 do 64 vinarjev

Ivan Kočevar v Središču.

Pošta in železn. postaja Središče. 755 10-4

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta 19 v Medjatovi hiši, v pritličju, Dunajska cesta 19

sprejema: zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zavarovanja zvonov proti poškodbi; in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju za življenje in nezgode. — Pojasnila daje in sprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki. — Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Glavno poverjeništvu za Spod. Štajersko in Koroško g. Avg. Weixl, Maribor.

Edina domača zavarovalnica! — Svoji k svojim!

12 12-10

Arindane posestvo v Jarenini z gospodarskim poslojem vse z opako krito, ajiva, lep sadonosnik in studenec. Na zelo prijaznem kraju, 5 minut od cerkve. Več se izve pri Antonu Pavalec mizarju v Jarenini.

Štampilje

iz kavčuka, modele za predtiskarije, izdeluje po ceni Karol Karner, slatkar in graver v Mariboru, Gosposka ulica števil. 16. Vhod: Webergasse 8.

Lepo, dobro obdelano posestvo se da na več let v najem. Kje, se izve pri Francu Čukala, trgovcu na Gomilskem. 681 (8-6)

Star srebrni denar kakor n. pr. tolarje Marije Terazije, križnike i. t. d. kupuje A. Kiffman v Mariboru. 689

Držala za časopise priporoča sl. društvam v vseh velikosti P. Kostič v Celju. 848

20.000 cepljenih trt na prodaj v v sledečih vrstah. Laški-riček, Zelenič, žlahtnina bela in rudeča, Šipon rumeni, Traminec, Portugiser in Vrbovec, vse na Rip. portalis cepljeno, prav dobro zaraščene in vkoreninjene. Trte se smejo samo v okužene občine izvažati. Cena 100 kom. I. vrste 16 kron Loco, za jesen odvzete cepljenke se nekaj cene znižajo, ako se jih vzame čez 50 kom., na razpolago jih ima od 1. novembra tega leta. Anton Smeč, posestnik in trtnar, Sv. Barbara pošta Šmarje pri Jelšah. 726 (5-4)

Lepo posestvo v lepi legi, 10 minut od St. Pavla, četrt ure od tovarne, hiša in gospodarsko posloje novo postavljen, 10 oralov njiv, travnikov in gozda, kakor tudi par minut oddaljena novozidana hiša s sadonosnik m se proda ali skupno ali na drobno. Vse je v najboljšem stanju in tudi priprave za gostilno ali drugo obrt. Popraša se naj pri posestniku Mihaelu Čestniku v St. Lovrencu pri St. Pavlu pri Preboldu h. št. 56. 734 (6-4)

Majer s 6 delavki mi močmi se sprjme za dobro plačo. Predstavi se je: Weinbaugasse številka 116. Maribor. 766 3-2

Stolaše, pripravne za vsako obrt, se prodajo po zelo nizki ceni. Stolaše so še nove, rabile so se samo dve leti. Franjo Bureš, urar v Mariboru, Tegetthoffova cesta št. 33. 764 3-3

Kamnoseški pomočnik, mlad dobro izurjen za grobne spominke se sprejme v delo za eno leto, naslov Radoslav Golobič, kipar Ljutomer. 769 5-4

Stolpne ure, najnovejše in najboljše konstrukcije z večletno garancijo priporoča I. Berthold v Ernovžu (Ehrenhausen), tovarna za stolpne ure z električno strojno močjo. Dosedaj izdelal 300 ur! 780 10-1

Lepo malo posestvo za prodati, na Ranci h. št. 62, pri Pesnici, vpraša se pri posestniku Jožef Slugič na Rošpahu h. št. 76, pri Urbani. 794 3-1

Trgovina in malo posestvo, blizu farne cerkve, na lepem razgledu, se takoj da v najem ali prodaj. Naslov pove upravništvo lista. 791 2-1

Cerkveno predstojništvo v Slov. Bistrici naznani, da se po licitaciji prodajo trije polovnjaki letošnjega Rittersbergerja pri podružnici Sv. Marjete v tork. 26. nov. t. l. ob 10. uri popoldne.

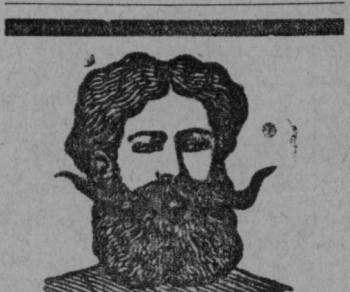
XXXXXXXXXXXX

Ljutomerčana,

zajamčeno pristno vino le iz ormoškega okraja, raznih letnikov, ima veliko množino po nizkih cenah na prodaj

Kletar. društvo v Ormožu.

Pridna prodajalka v konfekcijsko trgovino za gospode, zmožna slovenskega in nemškega jezika in šivanja na stroj, se sprejme s 1. januarjem 1908. Ponudbe pod: L. K. Maribor, poste restante. 732 (6-4)

Pozor, kmetje in fantje!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrežilo s časoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhlja (luskin) na glavi, to je

Kapilor št. I.

Cena je (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči same od mene. Naslov je: P. Jurišič, lekarnar v Pakracu, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštanim povračilom.

Posestvo se proda na Tezni pri Mariboru št. 101, pol ure iz Maribora, pol ora zemlje, hiša ima 5 sob, 8 kuhinje, pralnice in lepo klet za pet strank in nese na mesec 22 gl. najemnine, potem 1 hlev za par živine, svinjski hlev in uta, vse je lepo novo zidano, zraven lep vrt za zelenjavo, ki donša na leto 300-400 gl. če se ga izkoristi, in stavbišče. Cena 3600 gl. posojilnice je 1600 gl., ostalo se lahko plača v obrokih pod ugodnimi pogoji. Natančneje pove Janez Schwede, gostilničar Tezno 99. 778 2-2

Učenec, dečko 15 let star, ki bi imel veselje do kamnoklesarske obrti in je bil v ljudski šoli dober risar, se takoj pod zelo ugodnimi pogoji sprejme pri Radoslavu Golobiču, kiparju Ljutomer. 779 5-2

Učenca iz boljše hiše sprejme Al. Zoratti, pozlata v Mariboru. 787 2-2

Dve veliki lipi proda občina Laporje, sposobni za deske oziroma izdelovanje lesenih podob. Kupci se naj javijo pri županu v Laporju. 784 2-2

Galošne,

prave ruske s znamko „Zvezda Provodnik“ priporoča

P. Kostič v Celju. 789 (1)

Hiša v lepi legi, četrt ure od Maribora, nova zidana, hlev, sadonosnik, vrt, velike brajde, okoli njiva, tri sobe in kuhinja, vse pri veliki ceni, posebno pripravno za čerljarija ali mizarja, ker ni nobenega blizu, se proda za 2700 gl. 1500 gl. ostane drugo se pa plača. Naslov pove upravništvo. 790 1-1

Posestvo, 51 oralov, hoste le 25 oralov, 4 ribniki, dosti ajiv in travnikov, mlin, dosti posojila, zraven obstoječe se lahko redi 12 glav živine, blizu Szentjura ob juž. žel., cena se izve pri Martinu Grom, Sv. Primož pošta St. Jurij ob juž. žel. 792 3-1

Karol Kocijančič kamnoseški mojster
MARIBOR, samo Schillerstrasse 25.
izdeluje altarje, prižnice, podobe in vsa druga stavbinska dela iz kamna, žrli, spomenike itd.
Zaloga izgotovljenih nagrobnih spomenikov.

Kdo gnoji s Tomaževo žlindro mora gnojiti tudi s kajnitom ali kalijevo soljo.

Ta gnojila prodaja po najnižji ceni na debelo in drobno trgovina z železnino in poljedelskimi stroji
P. Majdič („Merkur“ Celje)
Poučni spisi in ceniki zastoj.

Vinogradniki!
I. štajerska trsničarska zadruga
pošta Juršinci pri Ptuj
ima za nasadno dobo 1907/8 čez 250 tisoč suho cepljenih trt, različnih dobrih vrst na prodaj. — Obširni ceniki se pošiljajo na zahtevanje zastoj. — Nekateri udje imajo tudi lepa sadna drevesca (jablane) na prodaj. 720 (1)

Pozor! Čitaj! Pozor!
Slavonska biljevina.

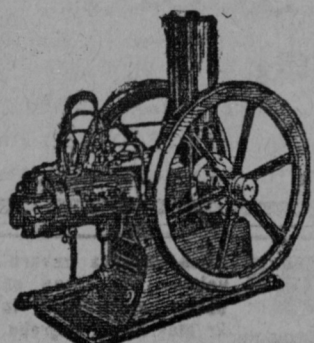
Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvršno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkemu dihanju, astmi — pljučnemu kataru, suhemu kašlju, tuberkulozi i. t. d. i. t. d.

Delovanje izborna, vspeh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici je ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića,

656 lekarnarja v Pakracu št. 201. (Slavonija.)

Svoji k svojim!
Nova trgovina
F. Bureš,
urar, očalar in zlatar
v Mariboru, Tegetthoffova cesta števil. 33,
priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očal, dalnogledov, raznovrstne zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Garancija več let. Vsi popravki se točno in hitro izvršijo.

Karol Sinkovič, ključavničar in izdelovatelj motorjev in strojev
Maribor, Puffgasse 9.

Ker postaja bencin vedno dražji, so najboljši za industrije in poljedelstvo

Climase Bohsel-motorji

pri katerih stane ena konjska moč za eno uro 1 1/2, do 2 1/2, vinarja. Ti motorji se lahko ogledajo v toku pri meni.

Karol Sinkovič, nastopnik Climase Bohsel-motorjev.

Demetrijski Glumac kotlar

stan Ptuj, Poštna ulica
in MARIBOR, Kaserngasse št. 13
priporoča spoštovanim kmetovalcem kotle in najboljše brizgalnice, pri katerih jamči za dobro in trpežno delo.
Popravki vsake vrste ceno in hitro.
Kupujem stari baker, sink in mesing po najboljši ceni.

Oznaniilo.

706 9-5

Naznanjam posestnikom vinogradov, da imam nad 30.000 na suho cepljenih trt na prodaj, vse cepljene na Rip. portalis in sicer: Šipon 10.000, laški rizling 9.000, žlahtnina bela in rudeča 6.000, silvaner 3.000, muškati in trunta 2.000; vse vrste so dobro zaraščene in dobro vkoreninjene.

Cena je vrsta za v jesen odvzete trte 1000 kom. 150 K, za na spomlad pa 160 K. Kupei se blagovolijo oglasiti za v jesen odvzete trte do 15. novembra, za na spomlad pa dokler bo kaj v zalogi. Franc Muršič, trtnar in posestnik v Senčaku, p. Juršinci pri Ptuj.

Naj laže majhna sem močie!
Pa sem lepo debelih lic.
In ta sem le zato dobil.
Ker sem Kathreinovo kavo pil.

Pristna samo v kavarnah zavojih z imenom Kathrein.

Niče naj bi ne pil močue razburjajoče zrnate kave nemešene! Kathreinova Kneippova sladna kava sama se je obnesla za največjo fja primes, ki lahko prebena, redilna in krvetvorna opati zdravje.

Otroke bi bilo samo se navajati Kathreinove kave.

S. Fras,

akademični slikar in učitelj risarstva
sedaj Gradec Muchargasse 33.

se priporoča za izdelovanje vsakovrstnih slikarij, v različni, proti vremenu stanovitni tehniki, kakor: Al fresko, tempera, Kascin itd. Prevzamem tudi slikarijo na platno z oljnatimi barvami, kakor altarne slike, križev pote in tudi slikanje portretov, popraviljanje vsakovrstnih slik. Zagotavljam natančno in umetniško izdelovanje.

XXXXXXXXXXXX

Pase za kilo

s ali brez peresa, kakor tudi vsake vrste bandaže, pase za trebuh, suspenzorije itd. Nadalje pase proti telesni zakrivljenosti, umetne ude, držaje za pokončno hojo, izdeluje ceno v vseh večjih mestih monarhije izvežbani in od gg. zdravnikov priporočani

Franc Podgoršek,

bandatist (rokavičar) 844 (5)
Maribor, Burggasse št. 7.

Zaloga vseh predmetov za stroženje bolnikom in gumi specialitet.

Za zimske obleke,

prporočam slavnemu občinstvu največjo zalogo ravno na novo došle volne za ženske obleke, kakor tudi veliko izbiro sukna za moške.
Razven tega tudi največja izbira izgotovljenih oblek za moške in fante, svilenih in volnenih robcev, predpasnikov, ter perila za ženske in moške, kravate itd. po najnižji ceni.

Postrežba točna in strogo solidna.

M. E. ŠEPEC,

trgovina z manufakturnim in konfekcijskim blagom.

MARIBOR,

Burgplatz 2.

Grajski trg 2.

Maribor M. Berdajs Sofijin trg
trgovina s špecerijem blagom in sèmeni priporoča:
Ia Barthelmeovo apno za poklaj,
brusne in mlinke kamne vsake
velikosti.
Kupuje lepo pšenico po najvišji ceni.

Alojz Škol

poslatar

Maribor, Stolni trg 5

se priporoča dvesti deseti letni
in slavnemu občinstvu v ka-
rakteristični obliki in strogo opo-
daljati del in popraviti.

Restavracija „Narodni dom“
v Mariboru

prporoča sortirana vina dr. Turnerja, posebno čisti meškat
v steklenicah, Zdravilni letovalec, dr. Stubešev halozan i. dr.
— Piva: budjovške in ob vesolob tudi akoljske laške. —
Kuhinja sama s svežimi jedmi. V petkih in sobotah dobi morske ribe.

Trgovina z železnino
Jos. Prateo
Maribor, Tržniška cesta 7

prporoča svojo veliko zalogo vsa-
kovratnega orodja za reke, dekele,
vse vrste železnine, travarke, kose,
peči, vodovodne naprave itd. Part
land in Roman cement, apno itd.
Vse po najnižji ceni!

ČRNI IN RUJAVI PREMOG,
brikete, ter raznovrstna
drva za kurjavo,

prporoča

IVAN KOVAČIČ,

Melje 12. (Mellingerstr. 12.)

Priporočam tudi razne vrste vina na malo in veliko
posebno rudečega in belega Bizeljčana po najnižji ceni.

Prodaja: Augasse št. 15.

Pozor, kupovalci!

Jožef Ulaga

v Mariboru, Tegethofova cesta 21.

prporoča svojo veliko in najnovejšo zalogo manufakturnega blaga,
kakor: velika lasebna volnene obleke za jesen in zimo po jako nizki ceni,
kakor tudi velika naka zaloga v spletenih in drugih raznovrstnih robcev.
Dalje priporoča tudi jako dobro modno sukno za moške obleke. Vsako-
vrstne preproge, sedejo in rjake, platno za perilo, moške in ženske
srajce ter sploh vse najrazličnejše perilo. — Vse po najnižji ceni!

Vsled ugodnega nakupa blaga mi je mogoče
prodajati blago 10% cenejše kakor drugod.

„Pri sv. Jožefu“.

Tovarna za glinske izdelke

v Račju

izdeluje s parnimi stroji in najboljši, vodrat premlete glino priznane
najboljše izdelke, kakor: patentovane zarnice in vsakovrstne druge
stresne opeke, opeke za zid, za obeke, dimnike, rekanta-opeke,
plošče za tla, ložene cevi itd. po najnižji ceni.

Zaloga tudi v Mariboru, Gosarova cesta, pri kamenarju A. Galsarju.

Nova trgovina s lesom in premogom

IVAN LAMPRECHT

MARIBOR, Karčevina 138

ob glavni cesti, za gostilno Tačarce.

Prodaja vseh vrst lesa, drva

in premoga.

Cene zmerno, postrežba točna.

Zaloga pohištva

Franca Pleteršek.

Mojim cenjenim odjemalcem
naznanjam, da se preselim v
Koroško ulico št. 10 in pro-
sim tudi na novem mestu za
cenjeno zaupanje.

Nova trgovina

Mahorič & Šeligo

• Ptuj •

nasproti pošte in gostilne Vražke
prporočata slav. občinstvu svoje
najnovejšo zalogo manufakturne-
nega blaga ter vabita k obilnemu
obisku.

Specerijaska trgovina

A. Vertnik

Maribor, Koroška cesta št. 9

prporoča svojo veliko zalogo špe-
cerijskega blaga ter različnega vina
in piva, igonja itd.

Velika zaloga premoga in drva.

Delniška družba združenih pivovarn Zalec in Laški trg

v Ljubljani

prporoča svoje

= izborna pivo v sodcih in steklenicah. =

POSOJILNICA V MARIBORU

ustanovljena l. 1882.

šteje 3000 zadruženikov z 120.000 K vplačanih deležev. — Stanje hranilnih vlog: tri in pol
milijona kron. — Stanje posejil: tri milijone kron. — Stanje rezervnih fondov in za dobrodelne
namene: 325.000 kron. — Obrestna mera za hranilne vloge: 4% in 4 1/2%. — Obrestna
mera za posojila: 5%, 5 1/2% za hipotekarne, 6% za esebni kredit.

Rental davek plačuje posojilnica za vlagatelje. — Obrestni hranilnih vlog pripadajo se glavni
pololetno brez posebnega naročila.

Pisarna je v „Narodnem domu“.

Uraduje se v torkih, sredah, četrtkih in sobotah dopoldne, izvenmi praznike.

FELIKS ROP

manufakturna trgovina v Mariboru

Grajski trg št. 5.

prporoča svojo veliko zalogo manufakturnega blaga za moške in ženske obleke,
vsakovrstnega finega perila, predpasnikov, žepnih robcev, naglavljenih ruf, nogavice itd.
Zaloga sobnih preprog, pošta in posteljna ogrinjača.

Najnižje cene!

Postrežba točna!

Alojz Pinter

trgovina pri farji cerkvi v Slov.
Bistrici (podružnica za Slov. Bistrici)
prporoča celotnemu okraju različna
samoizdelana: travno itd., galico,
leže črno iz gumija, kopate, kose,
brigalnice, Tom. študro, železo ter
vskovni druge reči po najnižji ceni.

ANTON VIHAR

stavbeni in umetni mizar

Heugasse 4 **Maribor** Heugasse 4

(v lastni hiši)

prevzame vsa v njegovo stroko spadajoča dela,
katera izvrši v najkrajšem času po konkurenčnih
cenah.

Priporoča se tudi v izdelovanje šolskih in cerkvenih
oprah, pisarniškega in umetnega pohištva ter vseh
v trgovinah potrebnih mizarjskih izdelkov.

Delavnica:

Heugasse 4.

Prodaja pohištva:

Na novem trgu,
Freuhausgasse 1.

Kapljice za želodčni krč.

Stane ena steklenica

50 vinarjev.

F. Prull, mestna lekarna pri c. kr. orlu

MARIBOR, Glavni trg št. 15.

Zganje proti trganju.

Prav dobro mazilo pri prehlajenju

v zglobeh in udih. Cena 1 K.

kr. glav. mesta Zagreba.

SVARILLO.

Svarim vsakega v lastno korist, kateri bi šel za
letošnjo jesen kam drugam blago kupovat predno
si naroči vzorce ali si zalogo osebno ogleda v Tr-
govski hiši manufakturnega in modnega blaga na
drobno in na debelo

R. Stermecki,
Celje,

založnik c. kr. d. uradnikov. Zaloga velikanska. Cene
čudovito nizke. Postrežba strogo solidna. Nakup ne-
prisiljen. Vzorce proti vrnitvi na vse strani zastoj.

„CROATIA“

edna hrvaška zavarovalnica, osnovana od
občine svesobnega in
kr. glav. mesta Zagreba.

„CROATIA“, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje
proti požaru in vpepelitvi po bližnji nepremičninski vsake vrste: hiše,
gospodarska poslopja, tovarne, mline itd. ter premisljane, kakor:
hladno opravo, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago
v trgovinah itd. po jako ugodnih pogojih in nizkih cenah.

Vsa pojavnila daje: Podružnica „CROATIA“ v Trzin, Ceste št. 1.

Oglas.

Tako pišejo moji odjemalci:

Gospod **Peter Majdič**, pose-
stnik trgovine z železnino in po-
ljudeljskimi stroji „Merkur“ v
Celju.

Stroj, katerega ste mi poslali, mi
prav dobro služi in sem jako za-
dovoljna z njim ter hočem tudi v
bodoče, kadar bodem kaj potre-
bovala, le pri Vas naročevati.

Zahvalnjem se Vam za dobro
postrežbo in Vas pozdravljam

Agata Bizjak,

posestnica pri Sv. Marku,
pošta Trbovlje.

PWA JUGOSLOVANSKA TOVARNA
za kavine suruogate v Ljubljani
prporoča p. n. slovenskim trgovcem vse svoje po-
kvaliteta suhih primarno kavinskih izdelkov, posebno pa
zvezdno cikorijo v steklenicah, ki se
prodaja v prid
„Trgovatni dom“. Oseben ugodno razpis, da bo to
malo surogovali
v „Ciril in Metodovo cikorijo“
v steklenicah v prid družbi sv. Cirila in Metoda za lažo ter v prid
Trgovatni domu. Stanovska dolžnost vsakega zavednega slov.
trgovca je, da kupuje in priporoča izdelke te prve in edine slo-
venske tovarne za kavine suruogate.

Svoji k svojim!

IVAN REBEK

Stavbeni in umetni ključavničar

Celje — Poljske ulice 14

izdeluje vsake vrste železne ograje, železni
mike, strešne in električne vseh vrst in
velikosti, ter se priporoča k obilnemu
obisku.